

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Beva

ANUL XVI NR. 49 (653) — 2 decembrie 1967

flacăra

UN VAST PROGRAM inchinat înfloririi patriei și bunăstării oamenilor muncii

Peste câteva zile vor începe lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, căreia îi vor fi supuse spre aprobare importante documente care timp de două luni au fost dezbătute de întreaga noastră națiune. Dezbaterile au dinamizat toate forțele creatoare ale poporului român, tezaur nesecat de inițiative și idei, au fost un prilej de analiză aprofundată a tuturor sectoarelor de activitate și de valorificare a bogatei experiențe a muncitorilor și tehnicienilor, a inginerilor și economiștilor, a oamenilor de știință, a activiștilor de partid și de stat. Amplu și însuflețitor program de muncă, documentele demonstrează spiritul profund realist, științific și creator în care partidul nostru abordează problemele fiecărei etape a construcției socialiste.

În cei 20 de ani care au trecut de la instaurarea Republicii, România a reperat succese de importanță istorică în toate domeniile de activitate. Astăzi, în pragul celui de-al 21-lea an de existență, Republica Socialistă România se înfățișează ca un stat și o națiune în plin progres datorită politicii Partidului Comunist Român, care reflectă interesele vitale ale poporului și care aplică în mod creator principiile marxism-leninismului la condițiile concrete ale țării.

Cînd, la cel de-al IX-lea Congres al partidului, s-a făcut bilanțul marilor înfăptuiri ale poporului nostru pe drumul socialismului, s-a subliniat necesitatea ca întreaga activitate economică să fie ridicată pe o treaptă calitativ superioară, ca o condiție primordială a desăvîșirii construcției socialiste. Perfecționarea continuă a formelor și metodelor de conducere economică în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, ale creșterii gradului de complexitate a problemelor devine o condiție de bază pentru dinamizarea eficienței producției și a muncii, un imperativ al progresului. Ea are drept scop esențial valorificarea integrală și intensă a avantajelor planificării socialiste, stimularea și fructificarea tot mai cuprinzătoare a inepuizabilei inițiative creatoare a maselor.

Viața a confirmat și confirmă neîncetat justetea liniei politice a partidului nostru. România a străbătut în anii aceștia un drum ascendent în toate domeniile vieții economice, sociale și spirituale. Națiunea noastră socialistă a înflorit cu întregul ei potențial material și uman. E strădania unei generații căreia i-a revenit misiunea istorică de a adăuga noi valori fundamentale și neprețuite frumuseți României socialiste. În biografia acestei generații marea dezbateră la care întregul popor român a participat și corolarul ei, Conferința Națională a Partidului Comunist Român, care se deschide la 6 decembrie, se vor înscrie în cheia de boltă, făcînd legătura trainică între cuceririle poporului nostru pe drumul spre fericire și victoriile sale viitoare.

FLA CĂRA

ÎN CINSTEA CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI ȘI A CELEI DE-A 20-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

Amplul proces de perfecționare a întregii activități economico-sociale inițiat în acest an de partid a început să-și dovedească pe deplin eficacitatea. Colectivele marii majorități a uzinelor, fabricilor și altor unități economice, mobilizate de dezbaterile documentelor Plenarei C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie, de apropierea Conferinței Naționale a partidului nostru și a celei de-a 20-a aniversări a Republicii pot raporta succese de prestigiu.

De la Porțile de Fier am primit vestea că lucrătorii întreprinderii de construcții ce ridică obiectivele viitorului sistem hidro-energetic și de navigație și-au depășit pînă acum sarcinile de plan cu lucrări în valoare de 36 000 000 lei. În acest fel angajamentul luat în întrecerea socialistă pe întregul an a și fost depășit, repetăm, pînă acum, cu 8 000 000 lei. Acest succes este explicat de I. Mănescu, directorul întreprinderii de construcții S.H.N., prin mai buna folosire a utilajelor și prin creșterea cu aproape 8 700 lei a productivității muncii pe salariat.

Un alt colectiv, cel al turnătoriei de fontă de la Combinatul siderurgic-Hunedoara, a îndeplinit cu 54 de zile mai devreme sarcinile planului de producție pe anul în curs. Măsurile și perfecționările tehnice aplicate la Combinatul siderurgic-Hunedoara în aceeași acțiune de organizare științifică a producției și a muncii s-au soldat în primele 10 luni ale anului cu peste 102 000 000 lei depășire la producția globală și cu 178 736 000 lei la valoarea producției-marfă. Beneficiile peste plan obținute de siderurghiști se apropie și ele de 100 000 000 lei.

La Pitești constructorii care durează uzina de autoturisme au realizat cu două luni mai devreme planul pe întregul an. Specialiștii șantierului au apreciat că pînă la sfîrșitul anului depășirea lucrărilor de construcții-montaj va ajunge la circa 25 la sută.

Cu două luni mai devreme au îndeplinit sarcinile pe anul în curs, la toți indicatorii, și constructorii de la Brazi. Printre realizările acestui colectiv figurează darea în funcțiune înainte de termenul prevăzut a unei mari părți din instalațiile Complexului de cracare catalitică de la Brazi și ale celei de uleiuri speciale de la Rafinăria Ploiești.

Mai mult de 100 000 tone de lignit au fost extrase peste sarcinile de plan de către minierii din exploatarea carbonifere de pe cuprinsul Olteniei. Această realizare se datorește atingerii mai devreme a indicatorilor tehnico-economici proiectați la mina Cîcani, ca și depășirii indicelui planificat pentru productivitatea muncii la toate minele din bazinul Motrului. Minerii de la Motru, de pildă, au obținut anul acesta o productivitate a muncii cu aproape 14 la sută mai mare decît cea planificată, iar la Rovinari cu 10 la sută.

Sarcinile producției pe anul în curs au fost realizate cu două luni mai devreme și de către minierii de la Exploatarea de barită Ostra din regiunea Suceava. Față de planul la zi, minerii de la Ostra au extras și livrat în plus peste 16 000 tone barită. Întregul spor de producție s-a obținut pe seama creșterii productivității

ții muncii, care întrec cu 5 procente sarcina de plan.

*

Fabrica de piele «Drum nou» din Satu Mare este a doua întreprindere din regiunea Maramureș care a îndeplinit prevederile planului anual la producția globală și marfă. Până la 10 noiembrie fabrica realizase în plus o producție suplimentară în valoare de 2 000 000 lei, productivitatea muncii depășind în acest timp cu 19 la sută prevederile.

*

Colectivul Combinatului de celuloză și hârtie din Suceava a realizat încă la începutul lunii noiembrie angajamentele pe întregul an luate în întrecerea socialistă. Față de sarcinile la zi combinatul a fabricat în plus, până acum, produse în valoare de 22 000 000 lei și a obținut economii suplimentare, prin reducerea prețului de cost, de 18 000 000 lei.

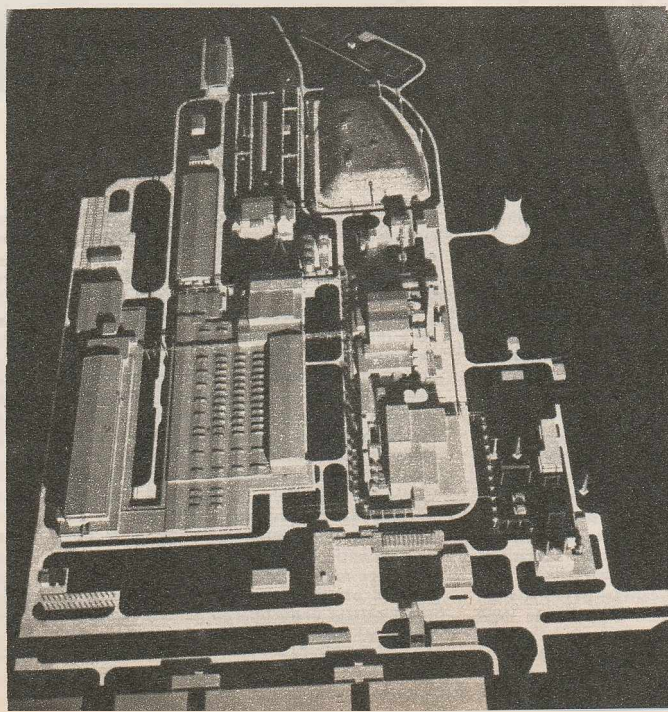
*

Acțiunile întreprinse în acest an pentru organizarea științifică a producției și a muncii în întreprinderile industriale și unitățile economice din regiunea Argeș s-au soldat cu o depășire a angajamentelor anuale la economii de peste 37 000 000 lei și cu obținerea unor beneficii peste plan de 16 000 000 lei. Cele mai mari realizări le-au obținut: Uzina de aluminiu-Slatina, Trustul de extracție-Pitești, Uzinele sodice-Govora și Uzina de piese auto-Colibași.

*

Stația de sortare a minereului din Galați a îndeplinit cu aproape două luni mai devreme planul anual. Față de sarcinile la zi, principalii indicatori de plan au fost depășiti cu 12,9 milioane lei la producția globală, cu 12,9 milioane lei la producția marfă și cu 12,4 la sută la productivitatea muncii. Furnalele au primit astfel, peste prevederi, 54 850 tone minereu de fier sortat. La aceste realizări se adaugă aproape 9 000 000 lei beneficii suplimentare.

Muncitorii, inginerii și tehnicienii închină aceste remarcabile succese Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român și aniversării a 20 de ani de la instaurarea Republicii.

Pe agenda Institutului de foraj extracție-Cimpina se află în studiu probleme legate de forarea sondelor de mare adâncime, de optimizarea forajului pentru temperaturi și presiuni ridicate, mărirea factorilor de recuperare din zăcămintele de petrol și elaborarea de metode noi de exploatare. Fără îndoială că sistemul contractual de studii și plăți cu întreprinderile beneficiare va contribui la intensificarea activității de cercetare și la accelerarea rezolvărilor cerute de producție.

La construirea oricărei întreprinderi moderne — ca și la Combinatul de hârtie și celuloză din Suceava — se are în vedere ca la amplasarea secțiilor și la determinarea fluxului de fabricație să se folosească din plin forța de muncă, obiectele muncii și mijloacele muncii. Apare astfel ca o condiție obligatorie stabilirea în întreprindere a unui sistem ordonat de delegări de atribuții, respectiv de competențe, însoțite de răspunderile corespunzătoare pe toate treptele ierarhice.

UN VAST PROGRAM inchinat înfloririi patriei și bunăstării oamenilor muncii

organizarea cât mai rațională a activității de conducere a întreprinderii

de ing. Cornel HIDOS
vicepreședinte la C.S.O.M.P.S.

În cele ce urmează mă voi referi la un singur aspect al problemelor legate de conducerea întreprinderii și de organizarea științifică a producției și a muncii, care în proiectul de Directive se găsește formulat la nivel de principiu, și anume necesitatea îmbunătățirii structurii organizatorice a întreprinderii. În această ordine de idei se are în vedere alcătuirea unui sistem rațional de delegare a atribuțiilor. Înlăturarea treptelor și a verigilor inutile care îngreunează rezolvarea operativă a problemelor, simplificarea aparatului administrativ.

Se știe că, în general, atribuțiile ce revin conducerii la orice nivel ierarhic din economie se referă în principal la necesitatea de a prevedea, de a organiza, de a da dispoziții, de a coordona și de a controla. Au existat diferite încercări de a stabili care dintre aceste atribuții este cea mai importantă, respectiv de a stabili o ordine de prioritate. În principiu consider că nu trebuie să se stabilească o regulă general valabilă pentru orice nivel ierarhic. De pildă dacă analizăm atribuțiile unui conducător direct al producției, cum este maestrul, acesta organizează, dă dispoziții și controlează îndeplinirea întocmai a sarcinilor stabilite pentru muncitorii subordonați direct sau constituiți pe echipe. Nu se poate spune că la acest nivel al conducerii maestrul nu trebuie să coordoneze. Aceste atribuții, deși foarte importante chiar și la nivelul maestrului, de regulă au o pondere redusă în activitatea sa. Astfel, maestrul exercită o prevedere limitată, așa spune de la o zi la alta, în ce privește asigurarea unor condiții concrete, materii prime, materiale, scule, utilaje etc., necesare continuității lucrului. De asemenea, în anumite cazuri, asigură o coordonare între lucrările executate de diferiți muncitori din sectorul său. În principal așa spune însă că maestrul organizează, dispune și controlează.

La nivelul cel mai înalt al conducerii întreprinderii atribuția esențială devine însă prevederea, deși multă vreme și poate încă și acum sînt unii care susțin că atribuția esențială a conducătorului este aceea de a da dispoziții. Conducătorul întreprinderii nu poate da dispoziții, nu poate hotărî, fără a prevedea. În mod logic, conducătorul în primul rînd gîndește, apoi organizează, apoi dispune și numai după aceea coordonează și controlează. Dar pe măsură ce întreprinderile devin tot mai complexe, conducătorul nu mai este în stare să-i exercite toate atribuțiile în plenitudinea lor. Ca urmare, la un moment dat conducătorul nu mai are timp pentru a gîndi, fiind covîrșit de problemele curente de coordonare și de dispoziție, transformîndu-se pur și simplu într-o mașină de luat hotărîri, de dat dispoziții. Lipsa de prevedere incurcă — încetîncet — activitatea complexă a întreprinderii, intronează dezorganizarea, lucrul în asalt, consumul inutil de energie și, în consecință, eficiența muncii scade treptat.

În legătură cu aceasta, unul dintre principii de economicitate în conducere ar putea fi enunțat astfel: volumul resurselor — mijloacele de muncă, obiectele muncii și forța de muncă — ce trebuie să fie utilizate pentru o anumită producție de bunuri materiale este invers proporțional cu efortul intelectual ce se consumă înainte de înce-

perea activității propriu-zise.

Practic, acest principiu ar putea fi sinonim cu proverbul: «Unde nu-i cap, vai de picioare», care se traduce prin aceea că gîndind în prealabil chiar numai cîteva minute, așa dar înainte de a acționa, se pot evita însemnate pierderi de timp și se pot rezolva lucruri care la timpul lor s-au uitat. În activitatea întreprinderilor se întîlnesc sute de exemple care ilustrează acest principiu, socotesc însă că unul singur este suficient:

În timpul elaborării studiilor și a proiectului privind procedeele de fabricație, succesiunea operațiilor și amenajarea unei secții de producție, s-ar putea evita pierderi importante de forță de muncă, de obiecte ale muncii și de mijloace de muncă, dacă s-ar determina în prealabil, pe planșetă sau cu ajutorul modelelor, principalele traiectorii ce le vor parcurge muncitorii și materialele, utilizînd în acest scop grafice de analiză, grafice de mișcare și alte mijloace folosite în mod curent în studiul muncii.

De cele mai multe ori, pierderile de timp, de mijloace și de valori, care înseamnă o utilizare nerațională a spațiilor de producție, nu ies la lumină decît după ce întreprinderea recurge la un studiu minușios al muncii, adică în momentul în care mașinile și instalațiile fiind deja montate, orice îmbunătățire cere cheltuieli suplimentare.

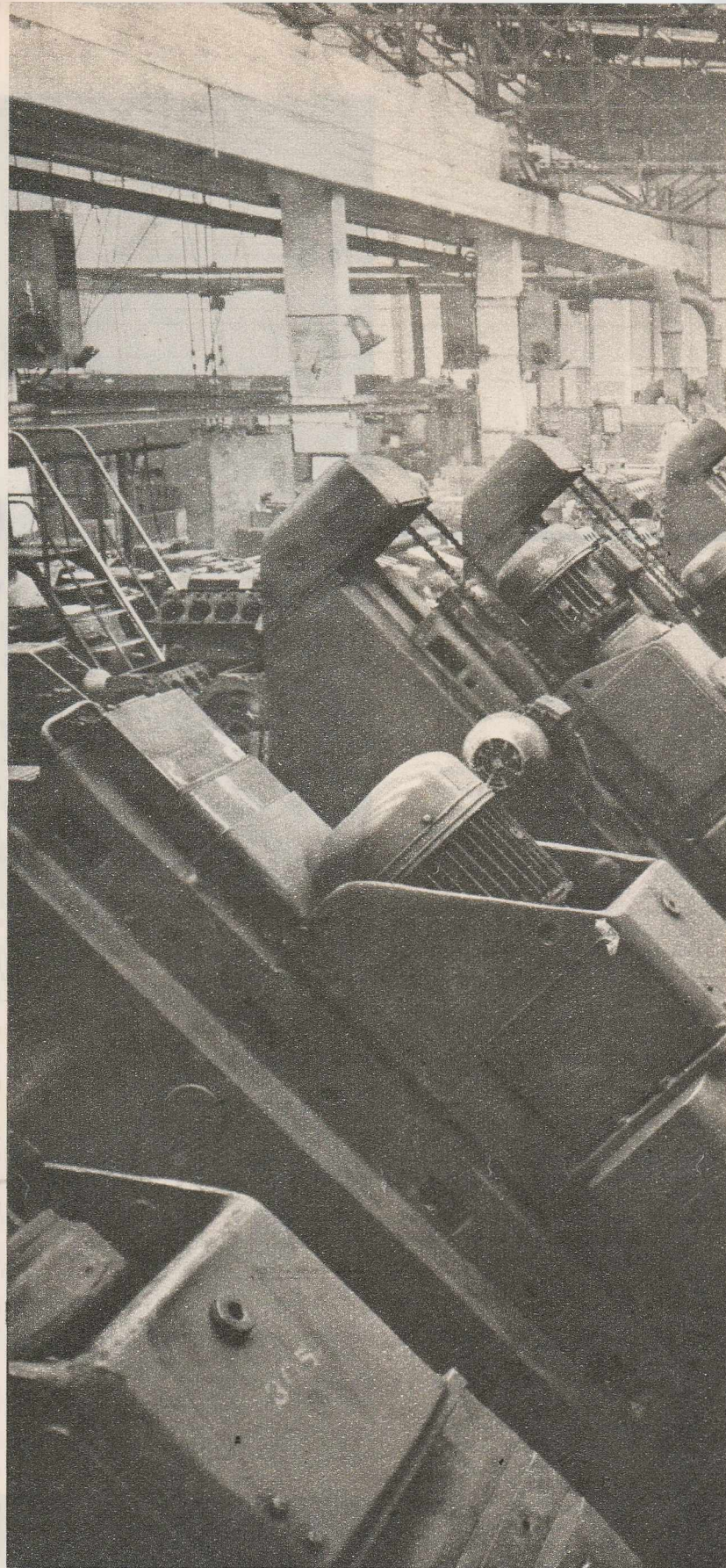
Apare astfel un prim motiv, foarte puternic, de a stabili în întreprindere un sistem ordonat de delegări de atribuții, respectiv de competențe, însoțite de răspunerile corespunzătoare pe diferite trepte ierarhice; apare deci necesitatea de a da dreptul ca șefii treptelor ierarhice inferioare să lucreze în numele conducătorului lor direct, acesta însă, la rîndul său, păstrînd față de autoritatea superioară lui întreaga răspundere. Ca urmare, necesitatea transmiterii autorității pe trepte ierarhice rezultă în mod direct din nevoia de a organiza rațional activitatea de conducere a întreprinderii.

Plecînd de la aceste considerente este necesar să se prevadă întreprinderii o structură organizatorică, care să permită o delimitare clară a responsabilităților și a sferei de acțiune a conducătorilor situați pe diferite trepte ierarhice, de la director pînă la maestrul. Cu alte cuvinte trebuie să se stabilească un sistem încheiat de împuterniciri care să acopere toată întreprinderea.

Un astfel de mod de a pune problema asociază însă două noțiuni: responsabilitatea și libertatea de acțiune care, practic vorbind, nu pot fi separate una de alta; nu poate exista responsabilitate fără o anumită libertate de acțiune care să-i permită aceleia o inițiativă corespunzătoare.

Structura organizatorică a întreprinderii trebuie deci să înlesnească exercitarea din plin, la toate nivelurile, a unui anumit grad de responsabilitate și libertate de acțiune.

Este însă necesar ca cei ce primesc astfel de împuterniciri, de competențe, de drepturi, să știe să le folosească eficient și cît mai judicios posibil. Această necesitate este însă legată atît de anumite calități personale ale conducătorilor, cît și de organizarea unei perfecționări sistematice a pregătirii lor, de înarmarea lor cu cele mai noi cunoștințe în știința conducerii.

H.C.M. nr.1404/1967 cu privire la experimentarea unor măsuri în vederea creșterii eficienței economice la unele întreprinderi industriale acordă conducătorilor acestora dreptul de a stabili structura organizatorică corespunzătoare necesităților producției și de a introduce funcțiuni în nomenclatorul de funcțiuni; de asemenea se cere să se asigure folosirea mai bună a cadrelor cu pregătire medie tehnică în toate funcțiile care nu necesită pregătire tehnică superioară. În aplicarea acestor împuterniciri s-au întreprins de regulă în întreprinderi prea puține studii concrete și suficiente de fundamentate. Unele întreprinderi, cum ar fi de exemplu «Tractorul»-Brașov, au stabilit măsuri corespunzătoare pentru a utiliza în secțiile de producție în mai mare măsură cadre cu pregătire medie tehnică, acolo unde nu se justifică pregătirea superioară. De asemenea a existat preocuparea pentru subordonarea judicioasă a unor compartimente sau a unor activități pe diferite trepte ierarhice. În multe cazuri însă, în loc să se rezolve

problemele majore ale structurii organizatorice, pe bază de studii concrete, s-a recurs — consider nejust — la folosirea acestui drept pentru a rezolva unele probleme de salarizare, fie introducînd noi funcții de conducere, fie recurgîndu-se chiar la fărîmițări de compartimente, preluîndu-se pentru aceleași funcții (tehnician, inginer etc.) salariile tarifare din ramuri în care acestea sînt mai mari (de exemplu tehnicianului din industria ușoară și alimentară i s-a acordat salariul tarifar al tehnicianului din construcția de mașini).

Modul în care acești conducători și-au exercitat dreptul la inițiativă nu corespunde, evident, cu cel avut în vedere la organizarea experimentării, fiind greșit față de intențiile care au stat la baza lor. De aici rezultă necesitatea de a explica conducătorilor de întreprinderi în experimentare că, libertatea pe care o au în stabilirea funcțiilor și a structurii trebuie să ducă la apropierea conducerii de producție, fără să încalce coordonarea nivelului salariilor tarifare pe

◀ **Necesitatea perfecționării pregătirii cadrelor de conducere prin acumularea unui bagaj de cunoștințe și capacități de apreciere în domeniul tehnic este determinată de faptul că, pentru sporirea eficienței economice, întreprinderile noastre sînt și continuu să fie dotate cu utilaje din ce în ce mai complexe, ca această linie automată pentru fabricarea blocurilor motor de la uzinele «Tractorul»-Brașov.**

noi, solicitate de diferite întreprinderi. Problema autofinanțării activității de cercetare trebuie analizată așa cum prevăd Directivele, în mod diferit pentru institutele departamentale și institutele interdepartamentale.

Institutele departamentale au ca sarcină principală să rezolve cu prioritate problemele solicitate de întreprinderile din ramura respectivă. Acest lucru va fi și mai pregnant în cazul institutelor de pe lângă centralele industriale și care vor avea de rezolvat problemele ridicate în cadrul acestor centrale.

Reglementarea pe bază contractuală a obligațiilor cercetătorilor și beneficiarilor va elimina în mare măsură dificultățile întâlnite pînă în prezent, legate mai ales de aplicarea rezultatelor cercetării în producție. De asemenea, aplicarea acestui nou sistem va permite dezvoltarea bazei materiale a unităților de cercetare și va asigura o stimulare materială judicioasă a cercetătorilor.

Problema trebuie privită puțin diferit pentru institutele interdepartamentale, în categoria cărora intră și unele institute ale Academiei Republicii Socialiste România. În cadrul acestor institute, o parte din tematică trebuie să trateze și unele probleme cu caracter general, al căror beneficiar îl constituie mai multe ramuri ale economiei. În aceste condiții este mai dificil să se încheie contracte pentru efectuarea cercetărilor respective și de aceea finanțarea acestor cercetări trebuie, cred, să se facă în continuare de la buget. Voi da două exemple: în cadrul Institutului de metrologie este absolut necesar să se studieze și să se realizeze noi etaloane naționale pentru acele mărimi fizice pentru care în prezent nu există aceste etaloane. De rezultatele unei astfel de teme beneficiază toate sectoarele economiei naționale. De asemenea, în Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii trebuie să se studieze și să se realizeze echipamente noi de protecție, care pot fi folosite în mai multe sectoare ale economiei naționale. În aceste cazuri este dificil să se găsească un beneficiar dispus să încheie un contract cu plată. De aceea consider că finanțarea unor asemenea teme trebuie să se facă în continuare de la buget.

Problema care rămîne de rezolvat este stabilirea ponderii optime pe care trebuie s-o aibă aceste teme în cadrul activității institutelor interdepartamentale. După părerea mea, pentru temele cu caracter general este suficient un procent de 20-30 la sută din activitatea de cercetare. Cred că restul activității are create condițiile pentru a se desfășura pe bază de contracte încheiate cu diferiți beneficiari. În modul acesta institutele interdepartamentale ar urma să aibă o finanțare mixtă — o parte de la buget iar o parte prin autofinanțare.

La aplicarea sistemului contractual pot apărea unele dificultăți legate de reglementarea plăților sau de modul de aplicare a soluțiilor cercetate. Astfel unele institute utilizează tarife aprobate numai de forul tutelar, care după părerea mea nu au o bază temeinică. De asemenea, în multe cazuri se întâmpină dificultăți la aplicarea soluțiilor cercetate, mai ales acolo unde este necesară o întrerupere temporară a procesului tehnologic. O dată cu extinderea sistemului contractual este absolut necesar să se elaboreze o metodologie generală care să reglementeze aceste probleme.

Măsurile propuse cu privire la organizarea, finanțarea și stimularea cercetării științifice care vor fi definitiv stabilite de Conferința Națională a P.C.R. vor contribui la orientarea mai justă a activității institutelor de cercetare spre cele mai importante probleme ale economiei, vor stimula obținerea în termene scurte a unor lucrări de bună calitate și la nivel competitiv, ridicînd rolul științei românești în întreaga viață economică și socială a țării.

ramuri de producție. Reiese astfel principiul că orice delegare de atribuții trebuie însoțită de un cadru adecvat, care să arate mai ales obiectivul în direcția căruia trebuie exercitată noua libertate de acțiune.

Este absolut necesar să se asigure în continuare, în cadrul întreprinderilor în experimentare, o mai largă posibilitate de aplicare a principiilor raționale de conducere și organizare a producției și a muncii. Nu este cu nimic justificată situația actuală, cînd după o perioadă relativ satisfăcătoare de abordare a acestor probleme în întreprinderi, în prezent în multe cazuri preocuparea a scăzut sau pur și simplu nu există.

Abordarea acestor probleme nu constituie obiectul unor campanii ci o cerință permanentă. Numai astfel vom fi în măsură ca, pe baze reale, izvorîte din practică și trecute prin filtrul gândirii științifice, apoi verificate în practică, să răspundem pe deplin hotărîrilor și sarcinilor pe care le așteptăm din partea Conferinței Naționale a partidului nostru.

unele probleme ale autofinanțării cercetării științifice

de dr. ing. Traian PENESCU
directorul Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii

Experiența institutelor de cercetări din alte țări precum și a unor institute din țara noastră arată că rezolvarea problemelor cerute de producția pe bază de contracte încheiate cu institutele de cercetare științifică este nu numai posibilă, ci singura rațională, și cea mai stimulantă pentru intensificarea activității unităților de cercetare și deci pentru accelerarea progresului tehnic.

Beneficiînd de un sistem de autofinanțare, institutele de cercetare științifică își pot modifica și adapta structura în funcție de necesitățile întreprinderilor de ramură cărora le acordă asistență științifică cu plată; ele își pot dezvolta secțiile de cercetare mai solicitate, își pot restrînge activitatea la secțiile care nu mai corespund și pot crea alte secții sau sectoare de activitate științifică în măsura în care apar probleme

retribuție după cantitatea și calitatea muncii

Ne aflăm în secția aparataj de frine a uzinei bucureștene «23 August». O activitate intensă vădește strădania colectivului de aici — ca de altfel și în celelalte sectoare de muncă ale uzinei — de a întâmpina cu realizări importante Conferința Națională a partidului.

De o lună și ceva în secția aparataj de frine (e vorba de frine de vagoane) se aplică un nou sistem de programare a producției: pe mașini și zile, introducându-se totodată — în cadrul acțiunii de organizare științifică a producției — controlul interfazic și final. În acest fel secția respectivă a devenit secția-etalon de organizare pe uzină. Scopul: o cât mai mare eficiență economică și, implicit, îmbunătățirea sistemului de salarizare. Ce spun muncitorii din secția aparataj de frine intervievați de noi? Strungarul Marin Neamțu: «Noi, muncitorii, am primit cu satisfacție aceste măsuri. Ele contribuie la o mai bună folosire a timpului de lucru. Se știe acum, datorită unui grafic precis, ce are de făcut fiecare. Timpii morți sînt astfel în cea mai mare parte lichidați. Înainte de a se aplica în secția noastră măsurile despre care este vorba — ne spune strungarul Marin Neamțu — s-au făcut unele transformări importante care ne-au creat condiții optime de muncă: s-au distribuit mai bine mașinile la care lucrăm și s-a organizat fluxul tehnologic. Aceste măsuri permit ca piesele de prelucrat să ne vină în permanență, ceea ce nu se întâmpla înainte. De felul cum vom folosi condițiile ce ni s-au creat depinde și câștigul. Pe măsură ce vom prelucra mai multe piese, dînd în același timp lucru de calitate, va crește și venitul nostru. Așa cum, pe drept cuvînt, prevăd și măsurile cu privire la îmbunătățirea sistemului de salarizare și majorarea salariilor preconizate în Hotărîrea plenei Comitetului Central din 5-6 octombrie».

Am stat de vorbă și cu Eugenia Drachioiu, ajutoare în aceeași secție. Este o muncitoare experimentată: lucrează de 18 ani în uzină. «De cîteva săptămîni — ne împărtășește interlocutoarea noastră — și în atelierul în care lucrez eu s-au creat condiții mai bune de lucru. E spațiu mai mult, e curat. Ceea ce este mai important însă e că putem lucra fără timpi morți datorită noului flux tehnologic organizat în secția noastră. Bancurile comune de lucru — incomode — s-au desființat și fiecare muncește la locul lui bine stabilit.

De o mare eficiență s-au dovedit măsurile ce decurg din noul sistem de programare a producției aplicat în cadrul secției. Cred — spune ajutoarea — că, așa cum se vede de pe acum, rezultatele vor fi din ce în ce mai bune. Ceea ce, desigur, va asigura o cât mai justă retribuție a muncii noastre, adică corespunzător volumului și calității muncii obținute de fiecare în parte».

F. URSEANU

UN VAST PROGRAM inchinat infloririi patriei și bunăstării oamenilor muncii

conducerea și munca colectivă, cerințe obiective ale perfecționării economice

de ing. Virgil NOGEA

Ne mai despart cîteva zile de începerea lucrărilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, convocată pentru data de 6 decembrie 1967. Pentru noua etapă de dezvoltare socialistă a României o importanță fundamentală o are proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale. În cadrul principiilor generale înscrise în proiect se arată că: «Îmbunătățirea metodelor de conducere este indisolubil legată de aplicarea principiului conducerii și muncii colective în toate sectoarele de activitate».

Pornind de la realitățile obiective ale vieții contemporane, proiectul de Directive prezintă, ca o condiție fundamentală a dezvoltării economiei naționale, perfecționarea formelor și metodelor de conducere, folosirea experienței și înțelepciunii colective. În acest scop se preconizează crearea de organe colective de conducere la nivelul ministerelor, centralelor industriale și întreprinderilor, care vor constitui instrumente de aplicare a principiului conducerii colective.

În numeroase țări dezvoltate ale lumii conducerea întreprinderilor și instituțiilor economice se realizează — în cele mai multe cazuri — prin organe colective, cărora li se acordă largi competențe în reglementarea activității economice și de producție.

În prezent în țările capitaliste se fac eforturi mari pentru a determina pe fiecare salariat să se simtă răspunzător de bunul mers al întreprinderii în care lucrează. Acest lucru întâmpină însă dificultăți insurmontabile determinate de însăși esența modului de producție.

Atragerea maselor de oameni ai muncii la organizarea și conducerea întregii activități economice este posibilă numai în economia socialistă, unde proprietatea comună îi unește pe oameni, mijloacele de producție sînt utilizate de proprietari uniți. Colaborarea și ajutorul reciproc reprezintă o caracteristică esențială a relațiilor de producție socialiste, o lege a socialismului, din care decurge în mod firesc principiul muncii colective.

În general, conducerea presupune o activitate continuă, desfășurată pe baza unui plan de acțiune în care sînt stabilite obiectivele principale și adaptarea permanentă la condițiile noi ce pot apărea. Noțiunea de conducere în economie implică o activitate complexă, avînd ca principal scop folosirea optimă a resurselor umane, materiale

și financiare. Este unanim recunoscut rolul deosebit de important pe care îl joacă conducătorul în organizarea producției și a muncii, condiție esențială în creșterea rentabilității întreprinderii.

Principalele sarcini ale conducerii sînt: **planificarea** — respectiv stabilirea obiectivelor de perspectivă și cele curente; **organizarea** — în cadrul căreia se asigură mijloacele și se stabilesc căile de realizare a obiectivelor; **coordonarea** — prin care se armonizează eforturile fiecărui compartiment pentru a face ca ansamblul întreprinderii sau al centralei să funcționeze ca un tot unitar în vederea realizării programului stabilit; **conducerea** sau comanda — care este actul de competență prin care conducătorul sau organul colectiv își exercită autoritatea sa; **controlul** — care constituie unul dintre mijloacele de verificare dacă obiectivele stabilite, deciziile luate, instrucțiunile date sînt reale și au fost înțelese de executanți și dacă sînt realizate, aducîndu-se eventualele corective.

Deciziile conducerii își găsesc aplicabilitate totală și eficientă în măsura în care ele se bazează pe cunoașterea reală a faptelor și sînt rezultatul unor profunde analize, fiind astfel ferite de arbitrar, întâmplător și subiectivism. În conținutul deciziilor este necesar a se stabili clar și precis: obiectivul principal, obiectivele secundare, mijloacele și căile de realizare, termenele și responsabilitățile.

Prin încercarea de a prezenta pe scurt natura și importanța funcțiilor conducerii, care în condițiile producției moderne a devenit o știință, dorim să se înțeleagă cît de greu sau chiar imposibil ar fi ca toate acestea să fie făcute de un singur om, oricît de pregătit ar fi el.

Numai conducerea și munca colectivă, atragerea unui mare număr de specialiști și larga desfășurare a inițiativei pot asigura cunoașterea aprofundată a realității, cuprinderea și rezolvarea optimă a sarcinilor în toate sectoarele de activitate. A cuprinde toate problemele, toate laturile muncii, a asigura îmbinarea sarcinilor curente cu cele de perspectivă nu este de loc o treabă ușoară. Conducerea în perspectivă presupune studii multilaterale, documentări și informații asupra realizărilor pe plan mondial, măsuri temeinic fundamentate, care să fie rezultatul luării în considerare a diversilor factori în evoluția lor. În prezent, cînd sarcinile întreprinderilor se cunosc

pe o perioadă mai îndelungată este extrem de important ca intervențiile organelor de conducere să nu se limiteze numai la realizarea sarcinilor curente, la înlăturarea unor greutăți de moment, ci și la deschiderea perspectivei, creării condițiilor favorabile activităților de viitor.

În contextul celor arătate mai sus apare evident cîtă importanță au organele colective, deliberative, de conducere, cum sînt colegiile ministerelor, consiliile de administrație și birourile executive ale centralelor industriale, comitetele de direcție în întreprinderi.

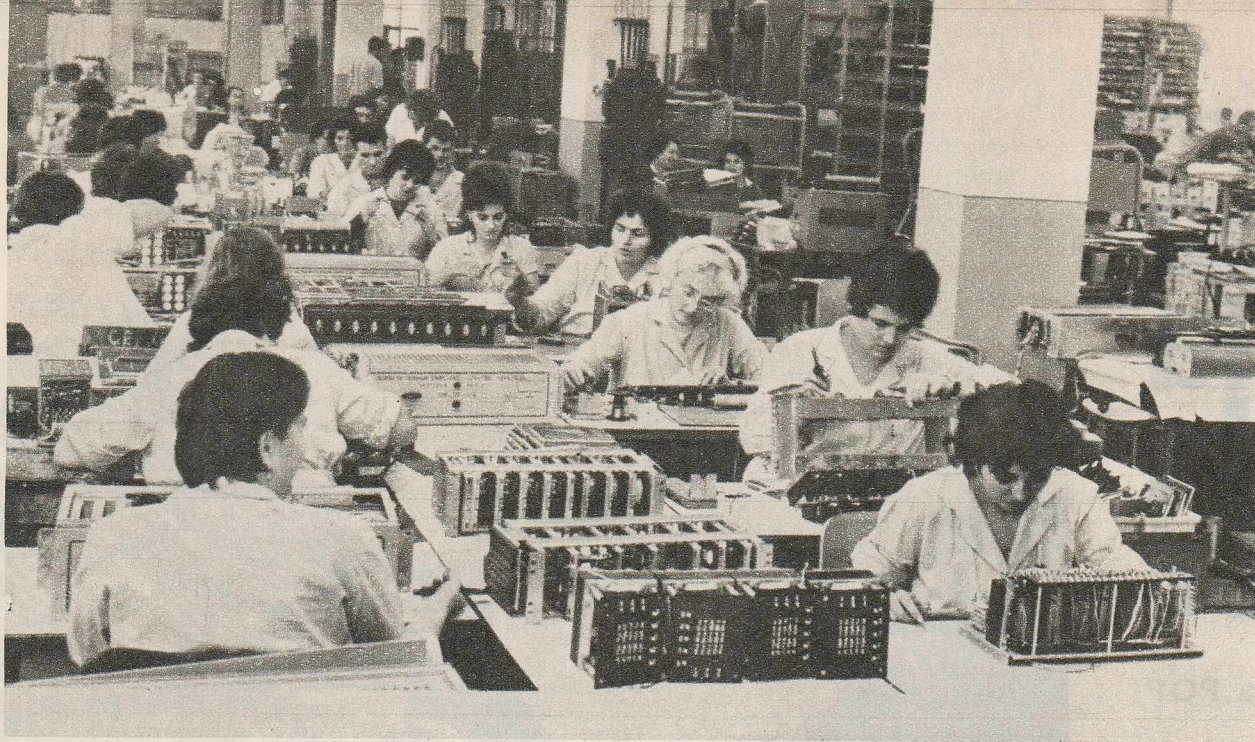
Aceste organe își vor putea îndeplini rolul în condițiile cînd fiecare membru al lor va fi conștient de răspunderea ce-i revine și va lupta hotărît pentru a îndeplini sarcinile în sectorul său de activitate.

Conducerea colectivă nu are nimic comun cu lipsa de răspundere personală. Fiecare membru al organelor colective de conducere i se cere să dea dovadă de inițiativă și operativitate, să-și asume răspunderea rezolvării imediate a problemelor care, prin natura lor, nu au nevoie de dezbateri sau care nu pot fi amînate. Între stabilirea colectivă a hotărîrilor și îndeplinirea lor potrivit sarcinilor repartizate individual fiecărui membru al organului de conducere există o strînsă interdependență.

Pe de altă parte, o adevărată muncă de conducere colectivă cere ca organele respective să se sprijine pe experiența masei de oameni ai muncii. În acest sens ni se pare deosebit de importantă prevederea privind creșterea rolului adunărilor generale sau conferințelor salariaților, care vor dezbate măsurile luate de colectivele de conducere pentru desfășurarea activității întreprinderilor, rezultatele obținute în realizarea planului de stat, aplicarea sistemului de cointereseare materială, neajunsurile și cauzele lor, precum și sarcinile de viitor, probleme ale sporirii continue a eficienței economice.

Pe lângă adunarea generală a salariaților «o instituție a societății noastre socialiste» — așa cum se arată în proiectul de Directive — considerăm că ar fi util să se includă și unele prevederi care să stabilească competența și principalele atribuții ale adunărilor generale ale salariaților (ce vor aproba acestea și prin ce vor obliga comitetul de direcție al întreprinderii), precum și încadrarea lor în ierarhia organelor de conducere ce urmează a fi create.

În contextul tuturor măsurilor preconizate în proiectul Directivelor C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României, aplicarea principiului conducerii și muncii colective în toate sectoarele activității economice, adîncirea caracterului democratic al activității de conducere și planificarea vor avea ca efect perfecționarea relațiilor social-economice socialiste, vor contribui la ridicarea continuă a eficienței economice — principiu fundamental în toate ramurile și sectoarele economiei naționale. Hotărîrile pe care le va adopta Conferința Națională a partidului vor marca trecerea țării noastre într-o etapă amplă, de profundă perfecționare a întregii vieți economice și sociale, corespunzător condițiilor actuale de dezvoltare a țării și marilor perspective ce i se deschid.

◀ **Economia socialistă este un complex economic în cadrul căruia toate întreprinderile sînt strîns legate între ele prin multiple legături de aprovizionare și desfacere. De pildă, livrările la termen și calitatea elementelor electronice fabricate la uzinele «Electromagnetica» condiționează bunul mers al proceselor de producție a zeci și zeci de întreprinderi beneficiare.**

sistemizarea localităților rurale

fața de azi și de mâine a mitocului dragomirnei

În iernile «tari» din nordul țării, în noaptea în care «anul se înnoieste», urătorii din Mitocul Dragomirnei, înocind prin nămeti, își «strigă numele» pe sub ferestrele gospodarilor:

Noi sîntem de la Nitoc
Unde-ngheață apa-n tioc
Și găluștile pi foc!

Dar în ziua inundată de soarele toamnei tîrzii ne îndreptăm spre «Nitoc», întovărășind o echipă de specialiști de la D.S.A.P.C.-Suceava, cu țeluri puse sub semnul unui important eveniment, care va înnoi viața satului românesc, sub semnul studierii și dezbaterii la scară națională a documentelor Plenarei C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie. Prin fața noastră defilează gospodăriile țărănești încheiate, arhitectura specifică regiunii care face din aproape fiecare sat buco-

vinean o secție a Muzeului satului din București.

În momentul de față comuna Mitocul Dragomirnei (avînd o populație de 3 800 de locuitori) este compusă din patru sate: Mitocul Dragomirnei, Mitocas, Lipoveni și Dragomirna. În schița de sistemizare a comunei, la care s-a lucrat cu competență și răspundere, s-au fixat pînă în 1985 trei etape de dotare, care vor transforma așezarea într-o puternică localitate rurală.

Studiile efectuate de grupul de specialiști au avut ca rezultat propunerea de a se micșora actuala vatră a satului de la 417 ha, cu o densitate medie de 7,1 locuitori pe hectarul de vatră, la 350 ha, din care 310 ha vor fi ocupate numai de gospodăriile locuitorilor.

În mijlocul satului Mitoc se întinde astăzi un maidan, populat doar de cîrduri de gîste și rațe. Aici a fost pe vremuri un loc de pășu-

nat, amplasat nefiresc chiar în inima comunei. În viitor pe acest loc se va ridica centrul civic sau, cu o formulare dragă specialiștilor, «centrul social-administrativ obștesc».

În prima etapă, adică între 1967 și 1972, actualul cămin cultural, cu o capacitate de 100-120 de locuri, necorespunzător ca spațiu și necesități, va fi înlocuit cu un cămin cultural modern, spațios, cu o capacitate de 400 de locuri și înzestrat cu aparate pentru proiecție de filme.

Cei mai mici cetățeni ai comunei nu au la dispoziție azi decît o grădiniță cu o capacitate infimă (30 locuri), care funcționează într-un local închiriat.

Pînă în 1972, în centrul civic se va construi o creșă pentru 100 de copii și o grădiniță cu aceeași capacitate.

În etapa a II-a, din 1973 pînă în 1980, a fost prevăzut să se ridice pe actualul teren viran noul sediu al primăriei, — în care va funcționa și oficiul postal — apoi o baie comună, un dispensar cu casă de nasteri și blocuri de locuințe cu 40 de apartamente. În aceste apartamente vor locui membrii corpului didactic, specialiștii care lucrează la cooperativa agricolă de producție și personalul medico-sanitar.

În sfîrșit, în etapa 1981-1985 se va construi un complex comercial și meșteșugăresc cu magazine, restaurant, brutărie și farmacie. De asemenea, pe lîngă școala generală de

8 ani din satul central, suficientă ca spațiu și dotare, se va construi în satul Mitocas încă o școală cu 8 săli de clasă. În jurul acestor dotări social-culturale, tinerii înșurăței din cele patru sate își vor dura casele noi.

Treptat, satele Mitocas, Lipoveni și Dragomirna se vor «apropia», își vor da mina, formînd împreună cu Mitocul o localitate înzestrată cu tot ceea ce este necesar vieții moderne.

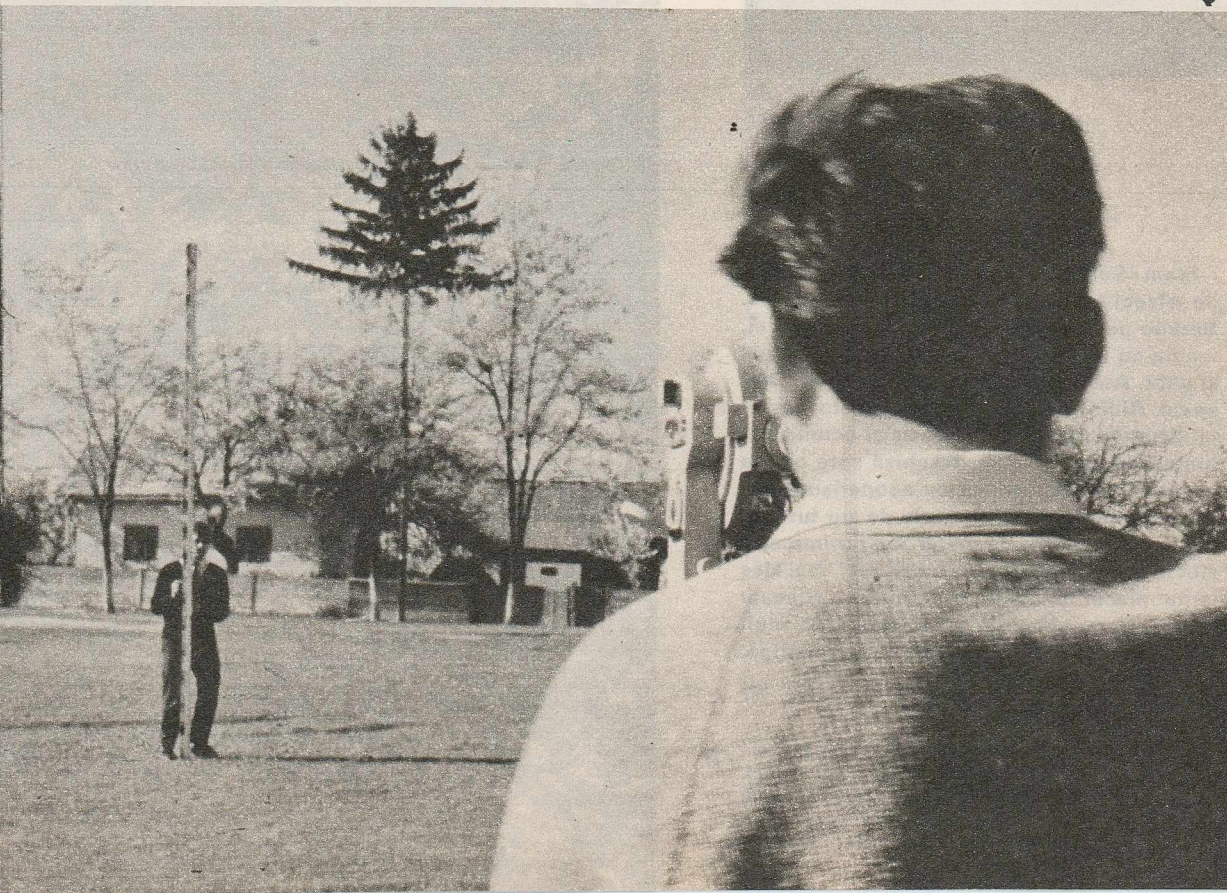
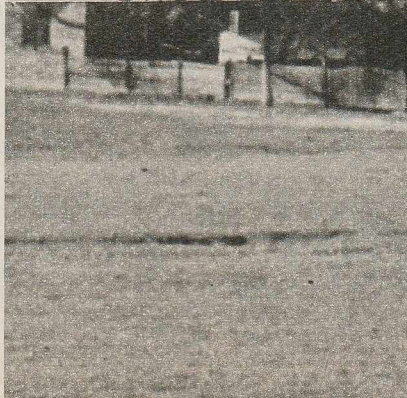
Cum vor arăta construcțiile care vor forma viitorul centru civic al comunei? La această întrebare, tovarășii de la D.S.A.P.C.-Suceava ne-au răspuns că vor fi construcții-tip, proiecte-tip, pe care le putem «admira» la Institutul de proiectare construcții-tip din București. Mi-am adus aminte atunci de o asemenea construcție-tip, magazinul universal din comuna Marginea: un cub de beton și sticlă tronînd în mijlocul unui alt veritabil muzeu al satului!

Cu siguranță că același edificiu-tip există și în satele raionului Medgidia, și în Banat, și în regiunea Oltenia. Desigur că nu despre asemenea construcții-tip este vorba. Studiile care au început pe baza proiectului de Directive și măsurile care vor fi stabilite de Conferința Națională a P.C.R. vor determina îmbunătățirea radicală a sistemizării localităților rurale din țara noastră.

Radu URSACHI

◀ *Electricienii sînt în primele rînduri ale acțiunii de sistemizare a satului. Un aspect de la montarea carcasei noului transformator.*

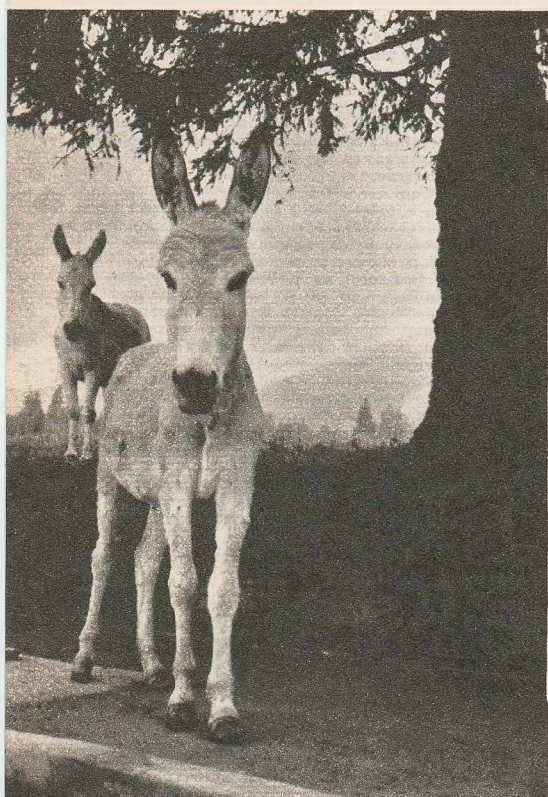
Se trasează limitele de perspectivă ale noii localități rurale. ▼

Fotografii de A. MIHAILOPOL

cu cheia la purtător

Text de Sînziana POP

▲ Nu știi cine chema măgarii după legea lor și cînd se pornea răs-punsul răgușit sterpezea și mai tare mătreața în brazii bătrîni.

Eram «Servus» cu toată lumea. Într-un oraș de șaizeci de mii de locuitori poți să fii servus. Servus pe generații. Bunica cu bunicile ei, mama cu nu știu cine, noi între noi. Servus și gata. Astea erau orașele ardelenesti, Brașovul, Sibiu, semne de recunoaștere, am un fel de soră cu care sînt servus și-acuma, tot timpul ținem fereastra deschisă spre partea aceea. Cam așa: orașul cu acoperișuri portocalii, vine toamna, frunzele de aur turcesc cad cu sunet stîns de metal. De jur împrejur sînt munții, înalță fruntea, ai să vezi, mai ales iarna piscurile strălucesc orbitor. Plecam la școală cu schiurile și ne-apuca de mult noaptea cînd coboram pe ultima serpentină,

(Continuare în pag. 10)

► Dealurile mai poartă urme de piatră, cîteva turnuri cu liliaci, cîteva case întoarse spre soarele aspru din munți. Un drum e un pretext cu care călătorului îi șade bine.

Ce-i pe dinafară nu-i pe dinăuntru și înăuntru e vin vechi. Și vin nou, și slană cu ceapă, la Șura Dacă din Poiana Brașovului și flăcăii de casă sînt din timpurile de demult.

ningea, ningea și dintr-o dată peste ninsoare ieșea luna. Dar asta e altceva.

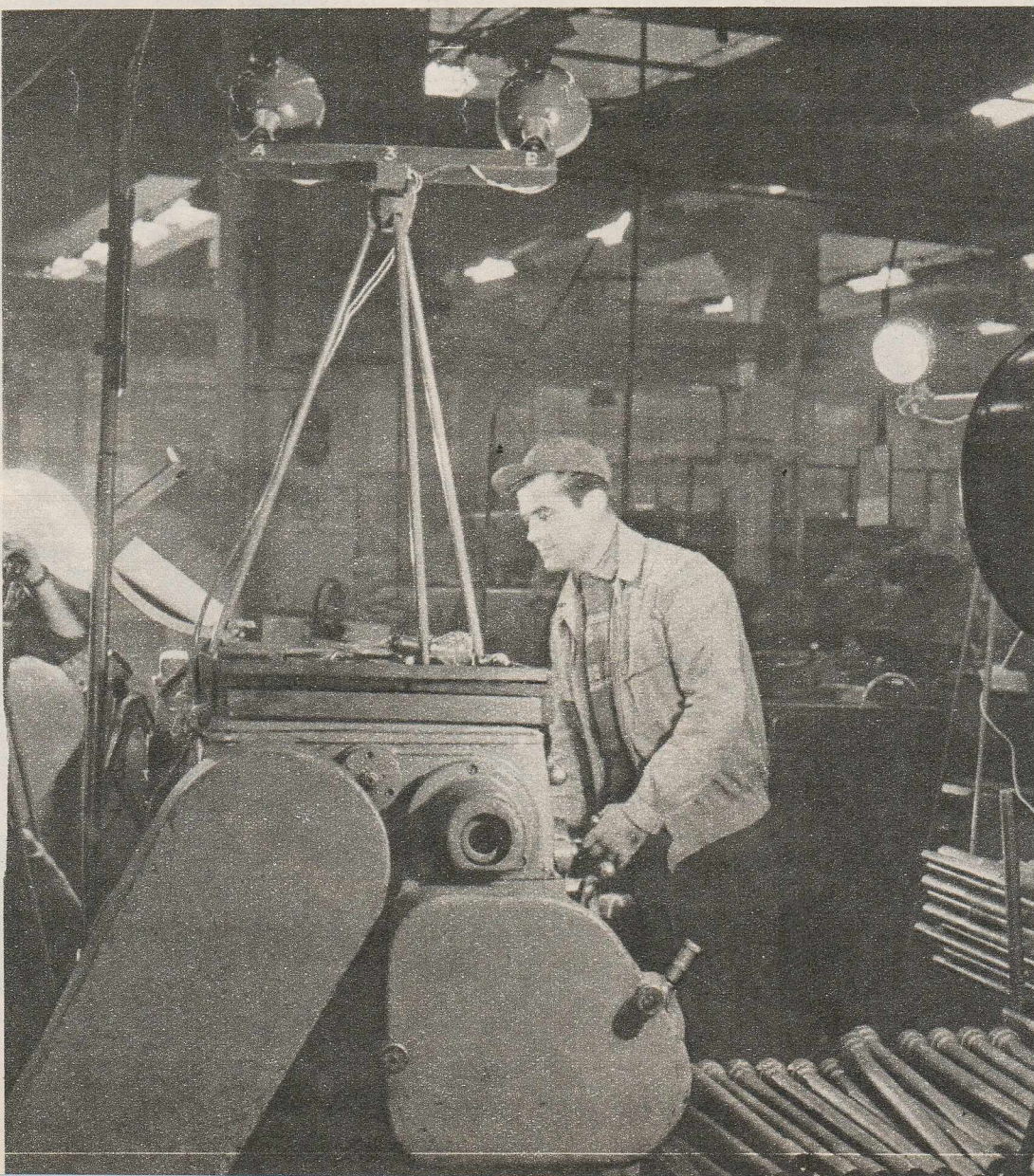
Fiecare generație are de spus ceva anume. Bunica: «întîi erau întrecerile în buzdugane la Pietrele lui Solomon și dreptacee să slobozeau Junii dincoace-n Cetate pe sub Poarta Scheiului, treceau de-a-ncălare și erau tare frumoși în cămeșile bătute cu fluturi de aur». Dar bunica, săraca...

Mama regretă Filarmonica de-acum douăzeci de ani, tot orașul mergea miercuria la concerte, șiruri de copii blonzi începeau la cinci ani pianul, grădinița germană la șase ani, la zece cîntai pe dinafară o sonatină și știai cîteva poezii pe de rost. Hm, era un oraș cu-atît de multe piane...

Amintirile mele au și ele vreo zece ani, degeaba, degeaba mai vreau să fac praștie din cuvinte, știam să trag foarte bine acum cîtva timp, dar... Trec pe stradă și oamenii îmi sînt tot mai necunoscuți. Intr-un mare oraș industrial se vine, se pleacă, e o forfotă pe stradă căreia nu-i găsesc început, sînt cartiere întregi cărora nu le știu botezul, nu mai știu tot ce se înfîplă, nu mai știu de mult, în agitația nouă a Brașovului sînt musafir. Îmi vine de pildă în minte duminica «de-a-funci»: plecam pe familii pe Răcădău sau în Poiană, cu rucsacul în spinare, bătrîni și copii, vechile serpentine te scoteau între munți într-o oră. Duminica de-acuma înșiră mii de mașini pe șoseaua cea nouă, șosea de asfalt, zeci de mii de excursioniști, bătrînul drum moare lîngă povestea lui Solomon cel călare. Mincam pe iarba verde atunci. Hotelurile de-acum au restaurante cu serviciu exemplar și tonomat.

Erau două cabane în toată Poiana și liniște. Noua arhitectură alpină e pe piruete de șindrilă și pe pînze de sticlă în care soarele explodează la nesfîrșit. Liniștea? Ei bine, s-a conformat. Cred că rupe biletele la parcare. Cît despre Postăvar... Să-l urci cu piciorul cerea un efort, acum funcționează un teleferic. Erau o sută de oameni pe munte, acum sînt două mii. Asta e tranșa duminicală. Ci numai sus, pe Cristianul Mare, acolo unde tehnica nu mai funcționează, liniștea e cea de demult și priveliștea Țării Birsei cu oazele ei de verdeață peste care toamna aruncă lumină și zborul ultimelor păsări întîrziate mai mult. Nu știu unde rage măgărușul de munte, în tîmlierea de brad aerul vibrează o clipă, jos în oraș domnul pensionar picotește la soare, ultima frunză i se așterne pe pălărie, străzile sînt la fel de înguste, la fel de primitoare pentru liceenii îndrăgostiți, tot se mai nasc copiii aceia cu părul de aur și cu cămașă în pătrățele și care vor vorbi despre orașul generațiilor viitoare pe alt ton. Pe alt ton, desigur, nu mai e la modă profesoara de pian, orașul e acum centru universitar, s-au schimbat atît de multe, da, amintirile mele cer un sertar. Un sertar cu naftalină și cu cheia la purtător.

Esența contemporană a orașului este industria. Victorii cotidiene în bătălia producției, marea armată liniștită a oamenilor puternici stăpînind munca — visul breslașilor de la 1400 s-a împlinit. Brașovul e spre fala țării.

▲
Nehotărîrea aceea de lumină încurcă ziua cu noaptea și ori răsare soarele după munți, tras curat pe cetina brazilor, ori curge întunericul pe văile de răcoare cu flori din povești — gențiană și rododendron și pe urmă sar stelele în boltă ca niște țințari și spoiesc cerul cu alb și dacă rotește și luna, drumul călătorului ostenit e pe argint. Undeva se pornește rășina.

◀ **Domnul cu pălărie a fost Făt-Frumosul orașului. Mergea pe bicicletă, cînta la gitară, tot liceul de fete suspina la balcon. Mi-am tăiat inițialele cu el într-un copac dar nu mai știe, lemnul a crescut în afară, s-au ivit și patru ciuperci, domnul cu pălărie e un străin. Trece și trece, îi spun «dumnea-voastră» și e total de acord.**

cîteva subiecte de reflecție

De cînd e lumea, ironiștii au fost pînă la urmă de primejdia de a fi luați ad litteram de către cititorii lipsiți de simțul umorului și mai ales de către cei fără fondul apercipitiv necesar pentru a sesiza grăuntele respectiv de sare. Oare cînd a înflorit mai deplin miticismul? Înainte de a fi caricaturizat de Caragiale sau după aceea? Tipul observat de scriitor a circulat prin cafenele și în afara lor multă vreme după crearea lui într-un număr atît de mare de exemplare, încît se poate pune întrebarea dacă opera satirică n-a contribuit cumva și ea la proliferarea miticilor bucureșteni. Burghezii mărunti care rîdeau în hohote la comediiile lui Caragiale nu izbuteau, după cum se știe, să se recunoască în personajele create după chipul și asemănarea lor. Pe lîngă expresiile caragialești intrate cu ghilimelele de rigoare în vocabularul oamenilor cultivați, altele, poate mai multe, au continuat să circule cu o frecvență sporită chiar în mediile prospectate de marele scriitor.

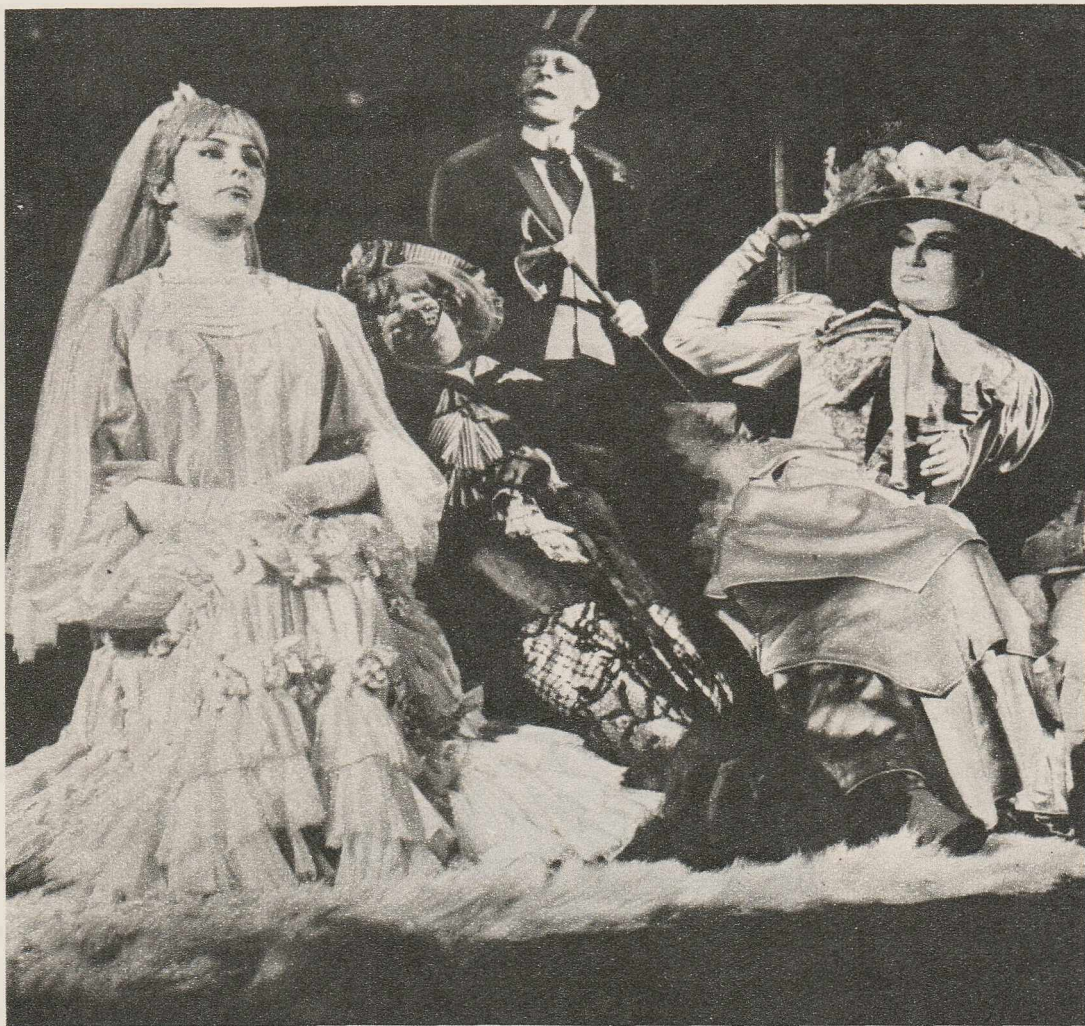
În zilele noastre, Tața și Costel fac, fără voia lor și a autorului lor, prozești. Am auzit cu toții în tramvai, în autobuz, pe stradă, comentarii de genul «Bine i-a mai zis-o. Ai auzit?» (urmează citatul din «Iubirea e un lucru foarte mare») și de asemenea expresii împrumutate direct, fără urmă de rezervă mentală, ca o fericită contribuție la îmbogățirea posibilităților de exprimare proprie. Există deci un risc — acela de a atenta fără premeditare la cuviința limbajului unor telespectatori al căror discernămint lasă de dorit. Soluția? Să-i privim pe ceilalți de momentele de destindere pe care le-ar putea petrece în compania soților buclucași? Să închidem ochii și să ne resemnăm gîndindu-ne că cine are ochi de văzut va vedea și cine are urechi de auzit va auzi? Cine știe cum e mai bine?

Să ne comparăm exigența cu cea a altora. De pildă, cu a pretențiosului Morvan Lebesque de la «L'Express»: «Evadatul este construit în jurul unui suspense arhiclasic — hărțuirea unui nevinovat. Nimic genial. Îl privim totuși cu plăcere. Pentru că e serios, bine însălat sau, ca să spunem lucrurilor pe nume: realizat cu meșteșug».

Prezentatorul X place, prezentatorul Y nu. De ce? E simplu să invoci «inefabilul» pentru a te eschiva de la un răspuns. Dacă încerci însă să definești calitatea unui crainic-reporter descoperi că pe lîngă farmecul personal, și mai importantă decît el, este seriozitatea cu care își privește meseria. Cristian Topescu are o figură simpatică, o voce agreabilă. Bucuria resimțită de telespectatori atunci cînd îi recunosc glasul la începutul unei competiții sportive provine însă mai ales din convingerea că întreg comentariul va fi presărat cu informații interesante, plasate la momentul oportun. Pentru a-și exprima, de pildă, opinia că fluctuația fotbalistilor în reprezentativa națională este una dintre cauzele insucceselor ei, Cristian Topescu nu recurge la exclamații, imprecății, oftături, ci compară cifrele exacte atestînd stabilitatea unei reprezentative străine care ne învinge cu cele reflectînd du-te-vino-ul din echipa noastră. Concluzia? Telereporterii ar trebui să știe că nu vorbindu-ne despre stările lor sufletești și despre ceea ce presupun că ar fi starea noastră sufletească ne vor face să le împărtășim gîndurile. Cantitatea de informație inedită și distribuția ei în momentele psihologice optime reprezintă un atu mai prețios. Și altceva. L-ați urmărit pe Cristian Topescu în postură de organizator-prezentator al concursurilor năstrușnice pentru cei mici? Pare un frate mai mare care se amuză și el de jocurile în comun și în același timp veghează atent la corectitudinea desfășurării lor. Nimic pedant, nimic profesoral. Tineretea sufletească este un dar care nu va fi niciodată prețuit îndeajuns.

«Albumul poetic» e o rubrică binevenită și destul de judicioasă întocmită. Ea îl familiarizează pe telespectatorul mai puțin deprins să citească poezie cu ritmurile și consonanțele moderne, îl pune în contact cu modalități artistice care altminteri i-ar fi rămase, poate, străine. Pentru ca acest telespectator să fie tentat să caute cartea din care au fost extrase versurile, el ar trebui să fie cucerit printr-o recitare măiastră, incredințată de preferință unor actori cu priză mare la public. «Momentul poetic» al radioului ține seama de această necesitate psihologică, «Albumul poetic» al televiziunii, nu. Debutanții anonimi nu pot conferi prestigiul necesar unei emisiuni de această factură, care încearcă abia să se impună. Și cînd un actor declamă «Eu sînt bărbatul care...», esențial este să-ți vină să-l crezi.

Felicia ANTIP

Eroii — în dantele și zdrențe — ai «Tangoului» lui Mrozek, interpretați de Eliza Ploeanu, Vali Cios, Florin Vasiliu, George Constantin.

UN „TANGO” SEMIFANT

Am văzut două spectacole cu piesa «Tango» de Mrozek: la Teatrul «Lutèce» din Paris și la Teatrul Mic din București. Primul spectacol era povestea unui tînăr care se opune, se luptă cu tot ce există în jurul lui cu un uriaș patos al adevărului și al ideii-principiu, cu o morbidețe a dezlănțuirilor, cu mișcări neașteptate, frînte, a-

brupte, mereu mobil și foarte ciudat în schimbările de atitudine. Spectacolul de la București este mai mult decît atît: este povestea unei lumi, a unei lumi în destrămare, populată cu o faună ciudată, semifantastică, metaforică, în care însă citim clar fapte reale ale vieții și istoriei contemporane. Evident, primul este spectacolul unui actor,

Laurent Terzieff, care este protagonist și regizor și care, fiind un interpret de o personalitate unică, stăpîn pe o gamă actricească neobișnuită, actor de o puritate fantastă, morbidă, creează un personaj-excepție și reduce totul — acțiunea, întreaga lume a piesei — la un mediu necesar propriei sale desfășurări senzationale. Al doi-

lea es (Radu cupriri găta ș dine c tate, u de ac gîndi, văruri te ale de sp lescu de Mi primă textul și ne creato fel, pi lul de demo matic: fantas un pro distru lectua liberti trece tovitov și a u pentru declar

DIN FOTOLIUL 13 BIS

de Neagu RĂDULESCU

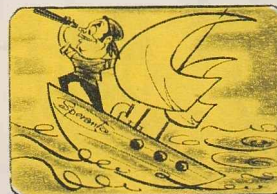
Teatrul «C.I. Nottara» înființează un «laborator teatral» pentru tinerii autori dramatici autohtoni.

La Teatrul «Ion Creangă» o nouă premieră: «Toate pinzele sus» de Dinu Bondi după romanul lui Radu Tudoran.

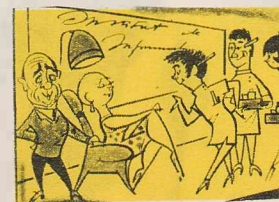
La Institutul de teatru se joacă o nouă «Cîntăreață cheală» de Eugen Ionescu.

Dinu Săraru: După mine, copii! Aici e de noi!

Ion Lucian: Atenție, în fine, spectatori la orizont!

— Cum s-o coafăm, maestre? — Faceți-i permanent.

5 minute
înainte de
întâlnirea cu

UN BĂRBAT ȘI O FEMEIE

«Filmul de miine îmi apare mai personal decât un roman, mai individual decât o destăinuire sau un jurnal intim... Filmul de miine va fi un act de dragoste».

(François Truffaut)

Un critic francez din cale-afară de înfierbîntat dar niciodată lipsit de «flegel», Michel Cournot, ne îndeamnă «să recunoaștem neîntîrziat geniul lui Lelouch, altfel cinematograful va sări în aer». Alți colegi întru publicistică au întors însă spatele — ce-i drept, cu eleganță — înăruului cineașt, neîmpăcîndu-se cu lipsa lui de «principii estetice». Publicul și-a spus și el cuvîntul. În felul lui, fără ocolișuri. A mers la film pe rupte. (În Franța, «Un bărbat și o femeie» a cunoscut anul trecut cel mai ridicat număr de spectatori, în Italia și în S.U.A. filmul a rulat fără întrerupere, timp de un an de zile, în aceleași săli.) Ce s-a întîmplat aici? Doar «Un bărbat și o femeie» nu este nici superproducție, nici James Bond, nici științifico-fantastic și nici nu se poate crede că pe lumea asta există cîteva milioane de oameni care-l ascultă orbeste pe Michel Cournot.

Bănuiesc că publicul primește filmul lui Lelouch ca pe un dar, ca pe o sărbătoare a sensibilității și conștiinței sale. Într-un moment în care oamenii aproape că au fost cuprinși de spaima de a nu fi complecși, într-atît de mult au fost explorați și exploatați abisurile sufletești ale individului modern, într-un astfel de moment, zic, Lelouch ne scutură de această teamă cu filmul său, în care tot ce se petrece este cutremurător de simplu: un bărbat și o femeie se cunosc și se

Anouk Aimée. Ar fi meritat un Oscar...

iubesc. Așa e de cînd lumea și plecînd de aici s-au născut și capodopere, și înșelătorii artistice, și mîzgăleli sinistre. E greu de spus acum dacă finărul acesta de 30 de ani a înfăptuit sau nu o capodoperă. Dar e sigur că a făcut un act de curaj. Un curaj pe care ni-l transmite și nouă, și aici mi se pare că trebuie să vedem înaltul sens etic al filmului său: îndrăzneala

de a nu confunda o anumită simplitate a relațiilor umane cu sărăcia, de a nu bagateliza și în același timp de a nu chinui iubirea. Să-i păstrăm întreagă noblețea — aceea de a fi mai întii și mai întii o mare întîlnire omenească. Cum spune Lelouch toate acestea? E adevărat, fără «principii estetice», ci mai degrabă apucînd calea aventurii estetice. Dar nu una

oarecare, ci aceea către adîncurile cinematografului. Băiatul acesta a pătruns pînă acolo și s-a minunat de tot ce a întîlnit pe drum. A adus la suprafață ceva din miezul acestei arte (fără să-i demistifice convenția, cum face Godard, bunăoară), a acestei a 7-a arte pen-

Magda MIHĂILESCU

(Continuare în pag. 26)

che,

IC

de regizor și, ca atare, foarte boși o atitudine realistă față de realitate. Așa că, în fața unei asemenea situații, el nu a avut decât să se retragă în lumea sa și să se dedice la ceea ce știa să facă cel mai bine: să scrie și să filmeze. Într-un astfel de moment, zic, Lelouch ne scutură de această teamă cu filmul său, în care tot ce se petrece este cutremurător de simplu: un bărbat și o femeie se cunosc și se

ȘERBAN

în pag. 20)

▲ Fluidul automobilelor crește în viscozitate pe măsură ce viteza scade. Pe o șosea din Franța s-a format un «dop» lung de cinci kilometri: simplu fenomen de tixotropie.

cibernetica și circulația

Acolo unde televiziunea, radioghidajul și radarul au eșuat, cibernetica rămâne ultima șansă

În natură cursurile de apă se echilibrează între ele în albiile diverse ale unui bazin complex, într-o perfectă organizare. Nimeni nu spune moleculelor de apă că trebuie să treacă printr-un loc sau altul; ele urmează calea liberă și nu curg prin căile aglomerate, chiar dacă pentru asta trebuie să facă un ocol. Dacă am vrea să impunem fluidelor, lichide sau gazoase, anumite viteze, anumite debite, nu am ajunge decât la unele stagnări într-un loc, la altele într-un alt loc și — în mod fatal — cursul lor s-ar opri. Fluxul automobilelor nu trebuie privit alt fel. Și mai ales nu trebuie dirijat împotriva legilor firești. Dacă vrem să-i impunem reguli fixe «ne varietur», nu mai putem spera că-și va găsi singur ritmul optim. Trebuie să i se lase o oarecare libertate, de natură să-l ajute să se organizeze

singur. În locul mecanismelor clasice, al inflexibilelor semafoare, trebuie să folosim suplețea sistemelor ciberneticii, sisteme care — conform etimologiei cuvântului — se conduc singure pentru a se adapta la împrejurări. Admițând această optică, conform căreia valorile traficului își găsesc singure cele mai favorabile condiții de scurgere, rigiditatea actuală a semafoarelor va apărea în curând anacronică.

Dar un alt mijloc de a aprecia situația este acela de a lua în considerare punctul de vedere al «informaticii». Azi este îndeobște admis că un «sistem» nu este cu adevărat organizat decât în măsura în care fiecare acțiune este «controlată» de către informațiile recepțate de la acțiunile în curs de desfășurare. Dacă într-o rețea de cursuri moleculele de apă se îndreaptă într-o direcție mai mult ca în alta, aceasta se datorește faptului că ele «știu» care este situația în aval: modificările de viteză și de presiune le avertizează că un anume drum tinde să se îngusteze; pe o altă cale, o depresiune le indică dimpotrivă că trebuie să se îndrepte într-acolo. Cu alte cuvinte, ele primesc informații despre ceea ce se întâmplă înaintea lor pe cursul apei.

Pentru a înțelege cât mai bine că absența informațiilor relative la trafic este cel mai mare impediment de care suferă circulația orașelor noastre, să ne gândim la binefacerea pe care le-ar aduce o situație contrară. Să ne imaginăm că, fiind automobiliști și sosind la Paris pe la podul Neuilly, am putea afla că în Place de l'Étoile circulația tinde să se oprească din cauza aglomerației. Ar fi atunci firesc ca, în loc să virăm la dreapta, să trecem pe alte străzi sau chiar să facem un ocol mai mare. Numai că noi, bieții automobiliști, nu știm nimic. Goniți spre Place de l'Étoile unde vom contribui și noi la creșterea aglomerației. Însă cel mai grav este că nimeni nu știe nimic. Informațiile nu sosesc la prefectura de poliție decât pe căi discrete, lente și numai când situația este într-adevăr alarmantă. Pe scurt, circulației îi lipsește generalul care să aibă o privire de ansamblu. De pe creasta unei coline, Napoleon culegea informații rapide, chiar instantanee. Ar fi putut vreodată să învingă dacă nu ar fi știut nimic despre desfășurarea bătăliei și nu ar fi putut să-și adapteze planul de luptă dinainte conceput? Și noi avem nevoie, pentru orașele noastre, de un Napoleon.

Pe măsură ce crește numărul vehiculelor, șoselele dar mai ales străzile devin din ce în ce mai înguste. În marile orașe dirijarea circulației a devenit acum o problemă care prezintă pretutindeni dificultăți uneori înșurmontabile.

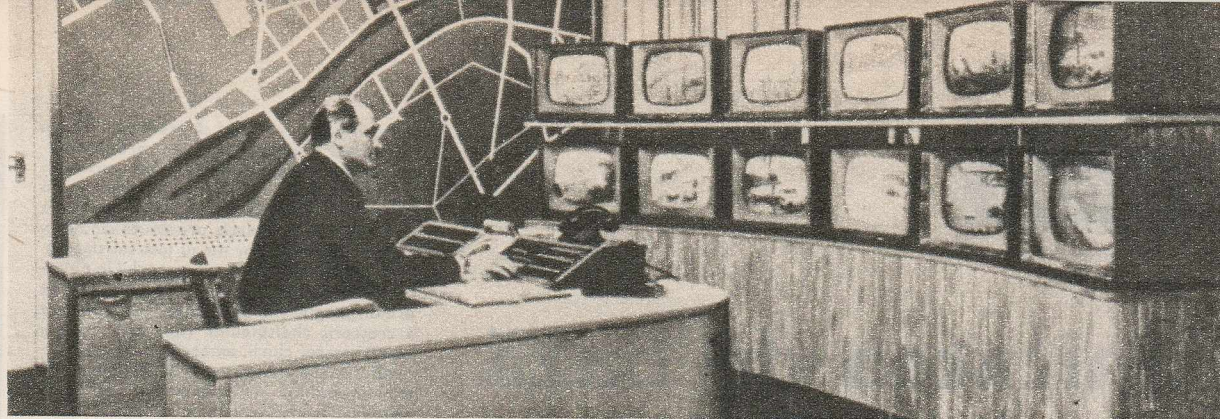
Cum se va circula însă mâine când numărul automobilelor va deveni mult mai mare?

Cine va reuși să dirijeze valul neconținut al mașinilor astfel încât să-i păstreze o scurgere optimă?

Revista Sciences et Avenir publică sub semnătura lui Pierre de Latil un studiu dedicat acestei probleme, din care redăm câteva pasaje ample.

Aspect de la centrul de comandă a circulației din Frankfurt. Numai 12 ecrane...

Un Napoleon electronic

Un bun general nu trebuie numai să cunoască situația de moment, el trebuie să aibă capacitatea de a intui evoluția ei ulterioară. Vom demonstra aceasta cu automobilistul care sosește pe la podul Neuilly. Ideal ar fi ca el să poată calcula numărul mașinilor care converg spre Place de l'Étoile și să afle astfel în câteva minute că acolo se va produce o serioasă aglomerație care va găui circulația. Dintr-o dată, comparația cu Napoleon devine depășită așa cum, de fapt, sînt depășite timpurile cînd un general se orienta privind de pe o înălțime și cu ajutorul cîtorva ștafete. El trebuie să se afle în centrul unei vaste pînze de pîianjen formate din telecomunicații instantanee. Noului nostru strateg al circulației trebuie să i se furnizeze prompt datele statistice din fiecare moment. Acest lucru impune culegerea electronică a informațiilor și totodată transmiterea lor electronică. Nu are însă sens să realizăm un trafic optim într-o întrucurare de drumuri, dacă trebuie să-i obținem cu prețul perturbării circulației

la răspîntia apropiată. Soluția optimă nu trebuie decît căutată pentru un anumit loc, ea trebuie găsită pentru un întreg oraș sau, cel puțin, pentru un cartier. Prin urmare numărul informațiilor ce trebuie adunate va fi considerabil. Cine va fi în stare să le sintetizeze și să le sintetizeze într-o clipă? Dacă — evident — problema trebuie rezolvată cu cea mai mare viteză. Cu aceasta am demonstrat că strategul nostru nu poate fi decît o mașină electronică.

Se schițează de pe acum această organizare cibernetică a circulației care va dirija în viitor traficul în orașe: o rețea de «capcatori» electronici care, instalați de-a lungul marilor artere, vor transmite permanent date și un centralizator care va primi instantaneu informațiile obținute, sintetizîndu-le pentru a cunoaște situația în ansamblu și a o aprecia pe cea din minutele următoare.

Cum va putea însă acționa calculatorul electronic asupra circulației în așa fel încît să închidă circuitul informațional?

S-ar putea utiliza radioghidajul. De pe acum, în serile cu circulație intensă, stațiile de radio transmit sfaturi relative la căile de acces cele mai favorabile. Acestea însă sînt prea simpliste, mîrginindu-se să semnaleze traseele aglomerate și să recomande cutare sau cutare ocol iar, pe deasupra, au prea puține șanse să ajungă la automobilistii interesați, deoarece aceștia ar trebui să asculte postul de radio respectiv exact în momentul transmisiei. Reținem în concluzie că autoritățile admit, mai mult sau mai puțin conștient, avantajele circuitului închis al informațiilor. Și pentru că e imposibil să acționezi asupra fiecărui automobilist în parte, trebuie găsită o metodă de acțiune generală. Această metodă există, ea poate fi realizată cu ajutorul semafoarelor. Calculatorul central poate reglementa deci circulația acționînd asupra timpilor de schimbare a culorilor. Astfel, circulația va acționa asupra calculatorului central, iar acesta va acționa la rîndul său asupra circulației.

Informația va intra într-un circuit închis, ceea ce înseamnă căși va căuta cel mai bun echilibru.

Problema cea mai delicată din punct de vedere tehnic rămîne totuși cea a culegerii informațiilor asupra circulației.

Televiziunea: o soluție provizorie

Număratoarea automată a mașinilor nu e suficientă, trebuie să i se adauge și calcularea vitezei lor. Problema nu este simplă și necesită o rețea complexă de mijloace automate de informare. În ultimul timp, chiar în orașele în care municipalitățile erau convinse de binefacerile controlului cibernetic, din cauza dificultăților obiective și a sumelor mari necesitate de instalarea captatorilor s-a inclinat adesea spre o soluție mai puțin sigură, care lasă omului o bună parte din responsabilitate: televiziunea.

Am văzut-o funcționînd la Hamburg, în 1963, și din nou, în urmă cu câteva luni. În treisprezece «puncte strategice», camerele electronice sînt plasate pe acoperișuri sau în alte locuri convenabile, astfel încît să aibă o vedere de ansamblu asupra circulației. Ele transmit prin cablu postului de comandă a circulației imaginile receptate, acestea apărînd pe o serie de ecrane dispuse într-o sală specială. Informațiile obținute sînt însă mult diferite de cele pe care le-ar furniza captorii electronici. Ele sînt vizuale, deci brute. O mașină de calcul nu le-ar putea prelucra, dar omul, înzestrat cu capacitatea de a sintetiza, le poate asimila în totalitatea lor. Televiziunea impune readucerea în actualitate a unui general-

comandant al circulației care, supraveghînd simultan principalele răspîntii, ar pluti într-un fel deasupra întregului oraș.

Cînd ecranele arată că pretutindeni fluxul vehiculelor se scurge normal, omul care răspunde de circulație este liniștit. În caz contrar el ar acționa sau, mai exact, ar reacționa asupra acestei circulații care de fapt acționează asupra lui prin intermediul televiziunii, prin intermediul văzului. Cum? Va putea să se descurce cu succes în fața unei situații complicate, va putea să găsească soluția cea mai bună în toate cazurile ce se vor ivi? În acest scop există, pregătite din timp, un număr de planuri speciale, corespunzînd diverselor situații. Soluțiile sînt însă mult mai puțin suplimentare decît cele care ar putea fi obținute cu ajutorul unei mașini electronice. Cu toate acestea, planurile prestabilite, elaborate metodic și, mai ales, îmbunătățite mereu în lumina experienței acumulate, pot aduce rezolvări foarte bune.

A acționa după programe dinainte stabilite

Programele sînt considerate provizorii și într-o oarecare măsură nu constituie decît mijloace de studiu care ar putea contribui la îmbunătățirea circulației. Televiziunea este de asemenea o metodă provizorie, căci nu permite decît o analiză imperfectă a traficului, și va fi folosită pînă cînd toate răspîntiile vor fi înzestrate cu detectori electronici.

Într-un prim stadiu se vor studia și analiza cu ajutorul ordinatului traficul și caracteristicile sale și astfel se vor stabili cele mai potrivite programe — «modele matematice».

Așadar, de la televiziunea care cere un observator uman se trece treptat la automatizarea completă a semnalizărilor, soluția ecranelor de televiziune multiple fiind necesitătoare deoarece necesită un om cu ochi de mușcă pentru a le putea urmări pe toate în același timp.

Problema primordială a automatizării integrale este cea a stringerii informațiilor asupra numărului de automobile, a vitezei și densității lor (ceea ce înseamnă, în ultimă instanță, a strînge date asupra debitului lor), într-un răstimp ce durează de la trecerea semaforului de pe roșu pe verde. Pentru a măsura toate aceste date variabile și a le transmite centralizatorului este necesar un echipament costisitor. Cum tehnica reglementării circulației are în mod evident viitorul asigurat, numeroși industriași au construit modele de detectori și de analizatori ai traficului, funcționînd după cele mai diverse principii — circuite de inducție îngropate în asfalt, detectori magnetici, dispozitive optice, aparate cu ultrasunete sau cu raze infraroșii, radare sau unde hertziene.

Să presupunem că am reușit să detectăm toate informațiile, să le transmitem unui calculator central; admitem că acest calculator este conectat cu semafoarele de la răspîntii. Care va fi programul lui? În virtutea căror legi va acționa? Desigur, în virtutea legii fluxului maxim.

Nimeni nu pretinde că mașina electronică ar putea face minuni sau, alt fel spus, că ar putea permite trecerea a o sută de mașini pe minut pe o stradă de opt metri lățime care duce spre o răspîntie. Ea va putea să lupte însă cu eficacitate împotriva tendinței de flux minim, adică împotriva tendinței de gîtuire a circulației. Electronica nu va fi un panaceu, ci un remediu necesar.

Ea va face să dispară dezordinea ilogică de azi.

Căutări și cercetări

Nimeni nu pretinde că se află în posesia celei mai bune soluții, adică a celei mai bune programări a calculatorului. Am văzut că la Hamburg se caută și se tatonează, iar calculatorul care se instalează aici va fi folosit la rîndul lui pentru căutarea celei mai bune programări care trebuie să i se dea. O situație asemănătoare am întîlnit și la München.

Vizitînd aceste instalații ne așteptam să vedem cum ordinatorul calculează în fiecare minut un alt program. Ei bine, lucrurile nu stau astfel. Pentru Karlplatz din München, unde se consideră că traficul este cel mai intens din Europa, nu există decît trei programe, care sînt schimbate între ele ori de cîte ori se atinge un anumit punct de saturație.

Ne-am pus întrebarea: de ce se folosesc calculatoare cu posibilități atît de mari pentru elaborarea unui program atît de redus? Am primit același răspuns ca și în alte părți: pentru moment, ne mulțumim cu soluții simple, dar în același timp căutăm soluții pentru viitor.

lată o problemă mult discutată de către specialiștii dirjării electronice a circulației: două sau trei artere converg spre o răspîntie; pe fiecare dintre ele circulația este densă dar fluidă, fără stragulări. Suma celor trei curenți va bloca însă cu siguranță circulația în câteva minute, cînd ele vor ajunge la punctul de convergență. Nu ar fi mai bine să se stopeze circulația pentru cinci-zece minute pe una dintre artere decît să se ajungă la blocarea întregului trafic pe timp de un sfert de oră? Un răspuns clar ar putea să fie dat doar de un calculator capabil să socotească densitatea circulației cu zece minute înainte. La München ni s-a spus că s-a încercat oprirea circulației pe o arteră, dar fără rezultate, deoarece pe căile de acces s-au adunat șiruri uriașe de vehicule. Circulația nu trebuie întreruptă decît pentru 50-60 secunde.

Dacă datele problemei par atît de încurcate, aceasta se datorează faptului că fluxul automobilelor nu se aseamănă cu alte fluxuri. Să ne gîndim de exemplu de ce presiunea apei sau a aerului scade la trecerea printr-un loc îngust iar viteza de scurgere crește, în timp ce în cazul oamenilor sau al mașinilor situația este inversă. Iată și răspunsul nostru: pentru că moleculele își accelerează viteza datorită unor nenulmărate și violente ciocniri, pe care noi, oamenii, dorim să le evităm cu orice preț. Cu cît mașinile se apropie una de alta, cu atît își reduc viteza, căci riscul de a lovi vehiculul apropiat crește. Alt fel spus, fluxul automobilelor crește în densitate pe măsură ce viteza sa scade.

După cum știm, un fluid care are tendința de a se îngroșa și chiar de a «se prinde» cînd viteza fluxului său scade are o denumire specială în fizică. Se numește fluid tixotropie (thixis = a atinge și tropein = mișcare). Sînt tixotropice nămolurile de pe insula Saint Michel, care se subțiază cînd omul căzut în ele încearcă să se salveze zbătîndu-se și nu reușește astfel decît săși grăbească pieirea. Sînt tixotropice noroaiele de foraj petrolier care devin compacte de îndată ce mișcarea încetează. Cînd vă veți opri din mers din cauza unei gîtuiri a circulației să vă gîndiți: e un simplu fenomen de tixotropie.

E un fenomen cu totul defavorabil circulației, un fenomen care nu ne permite să folosim pentru nevoile circulației legile hidrodinamicii, un fenomen de care va trebui să se țină seama atunci cînd se va stabili «modelul matematic» al circulației urbane.

Unitatea de bază a industriei

de conf. univ. C. PINTILIE

Așa cum se arată în proiectul de Directive supuse dezbaterii și aprobării apropiatei Conferințe Naționale a partidului, întreprinderea este veriga de bază a industriei. Și este firesc să fie așa deoarece întreprinderea este unitatea economică unde se realizează în mod direct activitățile finalizate în produse sau servicii de care societatea are nevoie. Satisfacerea cât mai completă și în condiții optime a cerințelor sociale este rostul și rațiunea de existență a oricărei întreprinderi nu numai industriale dar și agricole, de construcții, transporturi, comerț etc. Prin serviciul public pe care îl îndeplinește, întreprinderea contribuie la dezvoltarea procesului de producție lărgite, asigură dinamismul și eficiența sporită a întregii economii naționale.

În acest scop societatea pune la dispoziția întreprinderilor cea mai mare parte a acumulărilor sale sub formă de fonduri de investiții necesare construcțiilor și achiziționării de mașini, utilaje, instalații etc., creind astfel noi capacități de producție sau înlocuind pe cele uzate. De asemenea, dotează întreprinderile cu mijloace circulante în vederea achiziționării de materii prime, materiale, combustibil, plata salariilor etc. Mijloacele materiale și financiare se pun la dispoziția întreprinderilor nu în proprietate exclusivă — deoarece ele sînt proprietate socialistă, proprietatea întregului popor care a contribuit la formarea acumulărilor — ci în administrare directă. În acest fel conducerea întreprinderii devine mandat al statului, un reprezentant al societății, care are sarcina socială de mare răspundere de a gestiona în condiții optime mijloacele primite în administrare directă.

În societatea noastră socialistă activitatea tuturor întreprinderilor se desfășoară în mod planificat. Fiecare întreprindere realizează o parte din întreaga producție, cunoscînd din timp ce trebuie să producă, cât anume, de ce calitate, cu ce cheltuieli de producție, de unde să se aprovizioneze, cui să-i livreze produsele finite, în ce termene etc.

Se înțelege că interesul societății este ca toate întreprinderile, fără nici o excepție, să producă cât mai mult, într-un termen scurt, în calitate superioară și cu cheltuieli unitare mereu mai reduse. A produce mai mult, mai repede, mai bine și mai ieftin sînt obiective permanente și în același timp criteriile principale după care se apreciază calitatea conducerii întreprinderii, măsura în care își îndeplinește răspunderea socială cu care a fost investită și pe care și-a asumat-o. Aceste obiective se pot realiza în condiții optime atunci cînd întreprinderea i se creează condiții de stimulare pentru a se angaja în circuitul economic cu toate resursele și rezervele ei interne, condiții care să-i permită să se adapteze cu ușurință nevoilor beneficiarilor ei.

Ce s-ar întâmpla dacă unele întreprinderi nu ar realiza sarcinile lor de producție sau le-ar realiza cu întârziere, ar depăși prețul de cost al produselor iar calitatea acestora n-ar corespunde cerințelor? Pentru a da răspuns la această întrebare trebuie să ținem seama de faptul că economia socialistă nu este o sumă de întreprinderi care-și desfășoară activitatea independent una față de alta, ci un complex economic în cadrul căruia toate întreprinderile sînt strîns legate între ele prin multiple legături de aprovizionare și desfacere, prin legături cu instituțiile financiare, bancare și de credit, cu organele statului — proprietarul mijloacelor de producție. Neîndeplinirea sarcinilor asumate ar produce perturbări în tot acest organism. Este lesne de înțeles că dacă o întreprindere sau un grup de întreprinderi dintr-o ramură industrială, să spunem

industria carboniferă, nu-și îndeplinește planurile de producție sau le îndeplinește neritmic, iar în unele cazuri mai grave să-și facă stocuri mari, și deci să imobilizeze mijloacele financiare importante pentru a face față lipsurilor din aprovizionare, sau vor trebui și ele să-și desfășoare producția neritmic, iar în unele cazuri mai grave să-și oprească procesul de producție. Ce se întâmplă cînd o întreprindere depășește normele de consum folosind o cantitate mai mare de materie primă sau material decît cea normată și planificată? În primul rînd prețul de cost al producției va crește și, implicit, beneficiul întreprinderii și rentabilitatea acesteia se vor reduce. Pentru realizarea producției planificate, întreprinderea va trebui să suplimenteze planul de aprovizionare, deci volumul transporturilor și al cheltuielilor aferente vor crește peste nivelul prevăzut. În cazul cînd furnizorul nu are posibilități de a satisface cererea suplimentară, va trebui fie să respingă această cerere, ceea ce va avea ca urmare nerealizarea producției planificate la întreprinderea care a depășit consumul, fie să reducă aprovizionarea altor beneficiari.

Această interdependență între întreprinderi nu se limitează numai la întreprinderile industriale. Ea cuprinde toate întreprinderile din toate ramurile economiei naționale care formează complexul economic de care aminteam înainte. Pentru a demonstra acest fapt să luăm cazul concret al Ministerului Industriei Chimice care, anul trecut, ca urmare a defecțiunilor din întreprinderile sale de construcții, a rămas cu un volum de investiții nerealizate de circa 2 000 000 000 lei. Aceste investiții reprezentau noi secții și întreprinderi industriale ce trebuiau să

între în funcțiune, deci să producă și să dea economiei naționale produse care să satisfacă anumite cerințe ale altor întreprinderi sau ale populației. Noile întreprinderi și secții nefiind date la timp în funcțiune nu s-a putut realiza producția prevăzută iar necesitățile beneficiarilor nu au fost satisfăcute. Efectele negative nu se opresc aici. Un obiectiv al cărui termen de dare în funcțiune se prelungește își mărește costurile, ca urmare a creșterii cheltuielilor (de conducere și administrare, chirii, amortismente și în general cheltuieli indirecte), a căror mărime este în funcție de durata construcțiilor. Totodată utilajele folosite în construcțiile respective, ca și forța de muncă, nu vor putea trece la timpul prevăzut pe alte șantiere de construcții. Apare deci un lanț de efecte negative din cauză că întreprinderile de construcții nu și-au îndeplinit la timp sarcinile. Cînd amplasarea acestor nerealizări este mare, implicațiile negative se amplifică și influențează dezvoltarea economiei naționale în ansamblul ei, nu se realizează venitul național în proporțiile stabilite, iar acumulările prevăzute a se crea pe seama noilor unități ce urmau să intre în funcțiune nu se vor realiza, ceea ce va pune în pericol alte obiective de investiții.

Lată deci câteva din complicațiile determinate de neîndeplinirea sarcinilor planificate, care tulbură dezvoltarea organismului complex al economiei naționale.

Se înțelege că în cazul îndeplinirii integrale a tuturor sarcinilor planificate toate aceste dificultăți nu vor apărea iar organismul economic se va dezvolta armonios, proporțional, conform prevederilor.

Sporind producția și adaptînd-o mereu la necesitățile sociale pe care le satisface, reducînd prețul de cost al produselor, perfecționînd continuu parametrii lor tehnico-economici, întreprinderile asigură dezvoltarea în ritm rapid a întregii economii, contribuie la sporirea continuă a bunăstării populației. Aceasta este calea pe care trebuie să se dezvolte întreprinderile noastre, asigurînd avîntul întregii economii naționale.

Din documentele dezbătute în întreaga țară, supuse acum aprobării Conferinței Naționale a partidului, rezultă că ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități, creșterea eficienței economice în toate ramurile, obținerea de avantaje reale din fiecare cheltuielă cer perfecționarea căilor și metodelor de conducere și planificare corespunzător noilor condiții, nu numai pe ansamblul economiei naționale ci și în fiecare întreprindere în parte. O cale importantă de perfecționare a activității economice a întreprinderilor și de angajare a acestora în circuitul economic, cu toate rezervele și posibilitățile lor interne — cale subliniată cu tărie în proiectul Directivelor C.C. al P.C.R. — este ridicarea gestiunii economice proprii a întreprinderilor pe o nouă treaptă.

papagalul

de Eugen FRUNZĂ

Papagalul, nostim! ființă! Cu capul său greoi de filozof și cu ciocul solid ca un silogism imbatabil, nu-i de mirare că s-a apucat să imite graiul omenesc. Și uneori, de ce n-am recunoaște, perorează mai interesant decît oratorii de ședință. Am văzut nu demult la un amic o asemenea mostră. Plin de importanță, tăvălit prin toate culorile curcubeului, prizonier din colivie m-a născut într-o seară cu citate din cronici literare și cu versuri latinești. Poseda, cum s-ar spune, o excelentă pregătire umanistică.

Printre păsări performanța papagalului merită desigur un premiu mondial. Că nu face decît să repete ceea ce aude fără să înțeleagă — aceasta ține de limitele intelectuale ale speciei. Prin urmare orice reproș ar fi lipsit de obiect. Zi-i papagal, și basta. Nu degeaba și-a cîștigat, printre altele, faimă de simbol.

Ah, da, simbolul!

lată-l pe omul care nu gîndește, insul fără opinie proprie, fără personalitate, redus prin lene sau prostie la rolul unui automat guraliv. Stai de vorbă cu el, să-i zicem Mitache, și nu te alegi decît cu trimiteri la păreri ale altora. Mai ales în atingerea cu arta și literatura Mitache se declanșează ca un automat ideal.

— Ce părere ai despre concertul cutare? — te întreabă. Grozav, nu-i așa? Superb!

— Dar bine, omule, cum poate să-ți placă asemenea huruit infernal și chițăit de șobolani valpurgici? — Ah, se vede că n-ai citit articolul lui X. Lucrarea, spune dînsul, se caracterizează printr-o «superbie a sunetului, șocantă și revelatorie». Or, dă-mi voie, X va fi știind el ce spune...

Stai lîngă Mitache și privești un tablou într-o expoziție. Pe pînza murdară, cenușie, nu se vede mai nimic. Abia cu greu descoperi un soi de tîgaie albicioasă, dar scursă și ea ca o zeamă spre chenar în jos. Eticheta lămurește: «Solștiu venal».

— Mare talent! — exclamă Mitache.

Și, observînd mirarea din ochii tăi, ține să argumenteze:

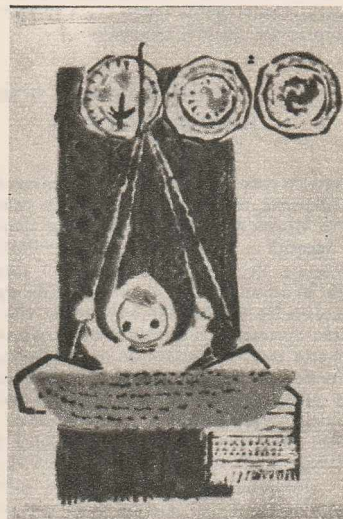
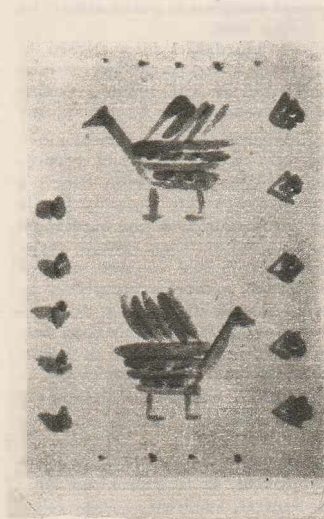
— L-am auzit cu urechile mele pe maestrul Y cînd spunea: «E un mare talent, domnule. Îndeosebi «Solștiu venal» cu nervul său căzannes...» Și, dă-mi voie, maestrul Y e cineva.

Cît privește poezia, Mitache a optat definitiv pentru negare, cu zîmbet superior, a ceea ce vreo patru recenzenti, frecventîndu-se în lanț, au denumit sentimentalitate. «Omul modern, aplecat spre sine — repetă Mitache — are oroare de sentimentalitatea romanticilor care nu cunoșteau soluția în timp și vibrația supersonului, clamîndu-și iubirile și cavalermul spadasin...» Și dă-i, și dă-i. Citatul e lung, ejusdem farinae. Iar memoria papagalului, prodigioasă.

Pe cît de simpatică e pasărea cu ambiții de orator prin imitație și dresaj, pe atît de scîrnăv e acest Mitache, guralivul fără gînduri, fără gust și sensibilitate proprie. În ciuda jongleriei cu frazele altora, memorizate perfect, tipul e gol pe dinăuntru ca un trombon. Dar mai e și nerușinat. Pentru că vorbind din fraudă, nu stă la locul lui, în colivie, peștriș și amuzant ca orice papagal, ci se pretinde un autentic, un elevat, un ales.

Deunăzi m-a împroșcat din nou cu o duzină de citate obscure. Și cum mă privea triumfător, nu m-am putut reține să-i spun amabil:

— Du-te dracului!

FELICITĂRI

De cînd a fost inventată poșta, misivele din preajma Anului nou au îngreunat tola poștașului. Felicitarea — grațiosul cartonaș cu o vignetă de circumstanță și cu un rînd de cuvinte calde — e un gest de cordială atenție. Tiraje imense au circulat și mai circulă avînd imprimate pe carton imagini de o monotonie zdrobitoare. De aceea inițiativa reînnoită a Fondului plastic de a iniția o expoziție cu vînzare a unor serii de felicitări lucrate de artiști plastici nu poate fi decît salutată. 90 de graficieni ne pun la îndemînă 400 de exponate de serie mică (200 exemplare): gravuri, desene, colaje etc. Strămoșeștile obiceiuri, tradițiile românești sînt reînviolate în imaginile figurate pe carton — cu acuratețe și gust contemporan. Nu ne rămîne decît să vă sfătuiți să mergeți să le cumpărați.

memento

carte

● Cu volumul 2 de **Opere** Persepolis începe reeditarea faimoaselor sale **Mențiuni critice**, atât de prețuite pentru marele rafinament, pentru gustul infailibil al autorului, pentru fraza cu atâtea deschideri către felurite vârste și spații literare. Cele din acest volum, referiri la perioada 1923-1927, fixează totodată un drum și un destin, marchează începutul unei «dulci poveri» de care autorul nu se va mai elibera niciodată. Însă cu ritmul de un volum pe an răbdarea cititorului va fi pusă la grele încercări și idealul de a avea în seria de **Opere** și actuale **Lecturi intermitente** se amină indefinit.

● A trecut mai mult de un sfert de veac de când Pompiliu Constantinescu publica în românește un substanțial volum de **Pagini alese** din opera marelui critic francez Sainte Beuve. Recent, la Editura pentru Literatură Universală a apărut un masiv volum de **Portrete literare** ale criticului în traducerea lui Șerban Cioculescu și Pompiliu Constantinescu (texte reproduse din antologia acestuia din 1940). Un studiu introductiv de aproape 80 de pagini semnat de Savin Bratu (curios lucru, deși G. Călinescu a scris un strălucit eseu despre **Metoda lui Sainte Beuve**, numele acestuia nu figurează nici măcar în indicele cărții!), o cronologie alcătuită de Micaela Slăvescu, un aparat critic masiv întocmit de Șerban Cioculescu și Micaela Slăvescu, un indice aparținând Nadiei Lovinescu, înlesnesc consultarea rapidă a cărții, familiarizarea noastră cu marele autor. Un cuvânt bun se cuvine spus despre condițiile grafice ale cărții.

● În colecția de poezie «Albatros» inaugurată cu un dens volum al lui Marin Sorescu, a apărut recent o nouă carte sintetizând o experiență lirică: **Altair**, poezii de Gheorghe Tomozei (1956-1966), autorul socotind selecția propusă cititorului ca «oglindă a unor vechi căutări — cu înfringeri și izbzi — în măsura în care poate fi și o imagine prevestitoare de drumuri».

● Aceste cărți nu trebuie să lipsească din biblioteca adevăratului iubitor de cinema: **Vittorio de Sica** și **Comedia burlescă** (apărute în «Colecția cinefilului» la Editura Meridiane). Prima, poartă semnătura lui Mihail Lupu și se impune prin riguroasa disociație critică, printr-o stăpânire strânsă a materialului supus analizei. A doua, concepută și structurată după modalități eseistice, este o admirabilă invitație de a rechema în memorie chipurile comediei din epoca ei de ferice, de a le așeza într-o ordine care rezistă timpului și suflătește, și artisticeste. Autor: publicistul și poetul Iordan Chimet.

cinema

● Cine va deschide ușa? Pe alocuri convingător, altădată strngulat de convenții, filmul realizat de Gh. Naghi — după un scenariu de Alexandru Andreișoi și N. Ștefănescu — ne invită să meditam, cu responsabilitate deplină, la relațiile părinți-copii, oameni maturi-copii. În rolul principal — un puști cu chip expresiv, Armand Oprescu, nedebaci călăuzit însă în multe scene. În restul distribuției: Ștefan Mihăilescu-Brăila, Corina Constantinescu, Draga Olteanu, Eugenia Bădulescu, Vasilica Tăstaman, Aura Andreișoi, Aurel Cioreanu.

Rosanna Schiaffino

● **Vulturii zboară devreme** — o producție Avala Film Belgrad. Spectatorii de vîrstă școlară pot găsi aici mai tot ce-i interesează: aventură, acțiune, solicitarea curajului, exemple frumoase etc. Ceilalți spectatori, cei mari, așteaptă alte creații ale studiourilor iugoslave — cele premiate la festivalurile internaționale. Regia: Soja Ivanovic. Interpreți: Miodrag Petrovici, Dragutin Dobricanin, Lyrbisa Samardzic.

● **Ecou pe coastă** — o producție a studiourilor din R.P. Albania. Evocarea unei acțiuni temerare a unui grup de tineri angajați în rezistența antifascistă. Regia: Hysen Hakani. Interpreți: Ndrek Luca, Kujtim Spahivogli, Agim Shehu.

● Actori care trebuie văzuți: **Nevena Kokanova** și **Ivan Andonov** (Ocolul), **Curd Jürgens** (Opera de trei parale), **Lino Ventura**, **Charles Aznavour** și **Hardy Krüger** (Un taxi pentru Tobruk), **Tatiana Dronina** (Sora cea mare).

● Regizorul italian Alfredo Bini și-a anunțat trei proiecte pentru anul 1968: «Messalina», cu Rosanna Schiaffino, «Superbărbatul», cu Jean-Paul Belmondo, și o versiune cinematografică a comediei lui Patroni Griffi, «Se poate muri din dragoste».

disc

● **Maria Lătărețu**, al cărei stil e înțeles să-l mai subliniem, rememorează discograficilor două cîntece vechi (mereu noi): «Radu mamii, Radule» și «Pe drumul de la Cepari». În afara celor două bijuterii mai sus-pomenite, compania de orchestra lui **Nicu Stănescu**, interpreta ne mai oferă admirabilele: «Neică, ochisorii tăi», «Oltule, Oltule», «La gutuiul dintre viii» și alte cîntece românești din Oltenia (EPD-1168).

● Melodiile lăutărești imprimate pe discul EPD-1170 sînt prea autentice și rar auzite ca să nu le enumerăm pe toate: «Mă gîndesc, neică, la tine», «Dă, mamă, cu bicu-n mină», «Cîntec lung de masă», «Supărată sînt pe lumex», «Rău e Doamne, bolnăvioară», «Am crescut băieți și fete». Se relevă o solistă de mare specificitate: **Gabi Luncă**. Tariful **frăților Gore** susține cu brio debutul tinerei interprete.

● **Ileana Sărăroiu** și cele patru cîntece «zise» de ea: «Neicuță, bătu-te-ar gîndul», «Du-te, dorule, ușor», «Ieși, măicuță, la porțișă», «Măi, neicuță, sacu-i plin», vor încînta pe numeroșii iubitori de muzică populară... la domiciliu (EPC-873).

● Un acordeonist de marcă, călcînd pe urmele lui Fărîmiță Lambru și Marcel Budală, și anume **Sile Ungureanu**, susținut de **Nicolae Băluță** și orchestra sa, vă va surprinde prin interpretările sale: «Cîntec ca pe vale», «Șirba de la Brănești», «Hora ploieștenilor», «Hora de la Săltistioara», «Șirba de la Măgureni» (EPC-872).

muzică

● Dirijorul iugoslav **Djura Iaksic** este cunoscut melomanilor bucureșteni din alte apariții la pupitrul principalelor noastre orchestre simfonice. De data aceasta, oaspetele va conduce concertul săptămînal al Filarmonicii al cărui program este alcătuit din: **Uvertura «Benvenuto Cellini»** de Hector Berlioz, **Simfonia a VI-a** de Dvorak și una dintre capodoperele literaturii violonistice — **Concertul pentru vioară și orchestră** de Johannes Brahms, solist fiind **Ion Voicu** (2 decembrie).

● Ce ne rezervă săptămînalul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii? O primă audiție: **Simfonia variată** de Marcel Mihalovici; o lucrare preclasică: **Concerto grosso** în Re minor de Antonio Vivaldi, și o altă faimoasă operă brahm-

siană: **Concertul nr. 2** pentru pian și orchestră. Solistul concertului, excelentul artist italian **Aldo Ciccolini**, este de asemenea binecunoscut publicului nostru din alte manifestări. Dirijează **Emanoel Elenescu** (7 decembrie).

● Sala mică a Palatului găzduiește (duminică 3 decembrie) o interesantă manifestare de cultură muzicală. Tema: «Capodopere ale literaturii universale oglindite în muzică». Conferențiază muzicologul **Theodor Bălan**. Un grup de apreciați cîntăreți, instrumentiști și baletrini vor susține momentele exemplificatoare.

● La Opera română, mezzo-soprana **Ivana Mixova** din Cehoslovacia, în rolul titular din «Carmen» de Bizet (2 decembrie) și **Amneris** din «Aida» de Verdi (6 decembrie).

● Și o manifestare folclorică: concertul orchestrei «Barbu Lăutaru» condusă de **Ionel Budișteanu**, cu câțiva dintre cei mai renumiți artiști ai genului: **Ion Cristoreanu**, **Emil Gavriș**, **Vlad Dionisie**, **Damian Luca**, **Ștefan Lăzărescu**, **Ana Ispas**, **Victoria Pinteș**, **Minodora Nemeș** (Sala Ateneu, 3 decembrie).

Niki Atanasiu

gravă și dureroasă. S-a dăruit artei cu fervoare. Dar a slujit și vieții cu devoțiune. Scena și viața l-au disputat continuu. Noțiunea de artist-cetățean l-a definit organic pe **Niki Atanasiu**. Pe scena primului nostru teatru glasul lui **Niki Atanasiu** nu se va mai auzi. Dar vibrațiile lui nu se vor stinge în inima numeroșilor spectatori care l-au prețuit și admirat.

● Teatrul popular din Călărași a prezentat în premieră comedia **Sosesc de seară** de Tudor Mușatescu, marcînd debutul regional al lui Alexandru Adrian. În acest spectacol, vioi, amuzant, joacă **Sofia Susan**, **Alexandru Oprescu**, **I. Mihalache**, **Elena Negreanu** ș.a.

● **Jocul adevărului** — puțin zîmbet, puțină lumină, meșteșug teatral, toate acordate spre descifrarea unor probleme etice. Aceasta este noua și nepretențioasă piesă a **Sidoniei Drăgășanu**, într-un «spectacol cocteil» de actori și stiluri (regia: **Mihai Berechet**). Așii comici au avut numerele lor «grase»: **Birlic**, **Natasa Alexandra**, **Silvia Dumitrescu**, alături de **Coca Andronescu**, **Didona Popescu**, **Lăzar Vrabie** și **Adela Mărculescu**.

● O premieră pe țară, o piesă de mare suflu dramatic și eroic: **Egmont** de Goethe. Acest act de cultură aparține Teatrului de stat din Bacău, care în regia lui **Ion Olteanu** a înfățișat un spectacol jucat de **V. Pupeza**, **Ion Buleandră**, **Andrei Ionescu**, **O. Schumacher**, **Kitty Stroeșcu**, **Constanța Zmeu**.

● Un teatru din Iugoslavia, în turneu, în regiunea Timișoara. Teatrul din Virșeș a jucat clasică comedia **Doctor în filozofie** de Branislav Nușici. Regia: **Alex. Glowacki**. Scenografia: **Bozur Ivanovici**. Protagonist: **Sima Jančević**.

● Nesemnificativ a fost turneul Teatrului de stat din Oradea la București. **Romulus cel Mare** a fost jucat fără stil și fără haz (regia: **Sanda Manu**). Al doilea spectacol ne-a înfățișat drama istorică poetică **Veac de iarnă** a lui **Ion Omescu**. Printre interpreți: **George Musceleanu**, **Ion Miinea**, **Nicolae Toma**, **Gina Nicolae**, **Simona Constantinescu**.

● Una dintre cele mai interesante piese din dramaturgia contemporană, **Don Juan sau Dragoste și geometrie** de **Max Frisch**, a văzut lumina rampei la Teatrul de stat din Satu Mare. Incluzînd influențele literaturii existențiale, piesa a fost jucată de tînărul și dotatul colectiv sătămărean în regia lui **Ferencz Kovacs** și scenografia lui **Ovidiu Bubulac**. Interpreți: **Csiki Andras**, **Emma Elekes**, **Ferencz Boer**, **Istvan Török**.

● **Petru Rareș** de **H. Lovinescu** la secția maghiară a Teatrului de stat din Tg. Mureș. **George Teodorescu** a creat regional un spectacol intens emoțional, poetic și patetic totodată. În decurul lui **St. Hablinski**, au apărut în rolurile principale: **Tamas Toth**, **Lorand Lohinszki**, **Tanai Bella**.

televiziune

Caragiale (nu dramaturgul ci prozatorul, scenarizat) la rubrica de teatru, două jumătăți de concert simfonic, trei filme foarte diferite ca gen, o bună emisiune de artă plastică, două manifestări sportive promițătoare și niște (ah!) varietăți — iată sumarul cam sumar pentru o întreagă săptămîină de televiziune. Mai pe îndelete luate, lucrurile stau așa:

DUMINICĂ 3 DECEMBRIE. **Transmisiuni sportive**. Excluziviiții fotbalului să nu-și facă iluzii. E fără fotbal! E cu handbal: **Rapid-Brandval Idrottslog** din Norvegia (Cupa campionilor europeni) (17 00) ● «De dor și de joc» se întitulează programul folcloric; numele interpretelor nu-l cunoaștem (18 00) ● **Magazin 111** este o emisiune populară, îndrăgită. De aceea e păcat să arate așa cum am văzut-o ultima dată (18 30) ● **Recitalul** mezzo-sopranei **Marie Luce Bellary** din Franța (20 15) ● **Spectacol de Varietăți** intitulat (presupunem că nu autocritic) «Lapoviță și ninsoare». Interpreți numeroși printre care notăm:

Vali Niculescu, **Anca Agemolu**, **Luminița Dobrescu** și tiza ei **Dumitrescu**, **Cristina Hamel**, **Draga Olteanu**, **Fory Etterle**, **Constantin Drăghici**, **Sandu Stăclaru**, **Sergiu Ștefăniș**, **Amatto Cechulescu** (20 30).

MARȚI 5 DECEMBRIE. Pentru amatorii de box: aspecte de la meciul **Dinamo București-Fenerbahce Istanbul** (20 30) ● **Micul ecran** reia filmul românesc «Haiducii» (21 00).

MIERCURI 6 DECEMBRIE. Meciul de fotbal **România-R.D.G.** (după-amiază) ● **Programul emisiunii studențești Alma Mater** cuprinde (printre altele) un dialog de muzică ușoară cu participarea ansamblurilor caselor de cultură ale studenților din București și Cluj (18 45) ● **Interpretul preferat** (care, precum se vede, nu trebuie în mod necesar să fie un interpret vocal) este **balerina Ileana Iliescu** (20 00) ● «Îndrăgostii din Toledo», un film de cinematograf care poate fi văzut cu plăcere. E cu **Alida Vali** (21 15).

JOI 7 DECEMBRIE. Pe așful **Studioului mic** — trei schițe de **Caragiale**: «**Lațul slăbiciunilor**», «**Bacalaureat**», «**Secția corecțională**» (20 30) ● Se transmite partea a doua a concertului simfonic al Radioteleviziunii (vezi rubrica «**Muzică**») (21 00) ● **Teleglob**, pe teren în **Mali** (21 45) ● **Gigi Marga** și **Luigi Ionescu** cîntă muzică ușoară românească (22 05).

VINERI 8 DECEMBRIE. Așteptăm cu interes noua ediție din ciclul **Orașele muzicii** — **Londra**, în prezentarea lui **George Șbărcea** (20 00) ● «**Comoara**» — o comedie a studiourilor cinematografice poloneze (20 50).

SIMBĂȚA 9 DECEMBRIE. Recomandările sînt de prisos în măsura în care programul este constituit din «senatori» de drept: **Teleenciclopedia**, **Evadatul**, **De la fonograf la magnetofon** ecc.

pronosport

Pronosticul antrenorului Titus Ozon la Concursul nr. 48 din 3 decembrie 1967

I. Fiorentina-Inter	1
II. Lanerosi-Juventus	x
III. Milan-Atalanta	1
IV. Napoli-Mantova	1
V. Roma-Cagliari	1
VI. Spal-Sampdoria	1 x
VII. Torino-Bologna	1
VIII. Varese-Brescia	1
IX. Pisa-Livorno	x
X. Bari-Venezia	x 2
XI. Catania-Padova	1 x
XII. Genoa-Foggia	1 x
XIII. Lecco-Lazio	1

coperta noastră

Tînărul frezor CONSTANTIN VASILESCU (28 ani) de la **Fabrica de mașini, utilaje și agregate din București** lucrează la cele mai moderne mașini cu comandă-program pentru prelucrat roți dințate. Absolvent al școlii profesionale «**Vasile Roaită**», el și-a continuat pregătirea generală urmînd cursurile liceale și luîndu-și baccalaureatul cu trei ani în urmă.

Azi, Constantin Vasilescu se situează la nivelul celor mai buni muncitori din fabrică. Pentru spiritul de răspundere cu care lucrează și calitatea superioară a pieselor pe care le produce i s-a acordat dreptul de autocontrol — din mina lui piesele pleacă direct la montaj, fără vreun control din partea C.T.C.

Fotografie de E. IAROVICI

Domnitorul Nicolae Mavrogheni în caleașcă trasă de cerbi. (Gravură în aramă colorată 38/46 cm după desenul lui Paulus Petritsch)

MAVROGHENI-VODĂ

Prin anii 1786 la domnia Țării Românești venise Mavrogheni-Vodă pe care-l vedeți în gravura reprodusă de noi, un bărbat cu fire de despot oriental și care a uimit pe contemporani prin extravaganțele lui. Între altele a poruncit ca ușile caselor să nu fie încuiate noaptea pentru ca hoții să poată fura, iar el să-i prindă și să-i spinzure. A obligat pe preoți să slujească în biserică ziua și noaptea pentru ca poporul să-i poată găsi în caz de nevoie. Invita individual pe marii boieri la masă și după ce le servea mâncăruri și vinuri alese le cerea pungi de galbeni de la cinci în sus. Umbla travestit prinziind pe răufăcători și-i spinzura pe loc fără judecată. Pitarul Hrisache a notat: «Și pe unde nu

gîndea/ Pe-acolo îl întilnea/ Tiptil, pe jos sau călare/ Prin tîrg sau prin mahalale/ Uneori în port turcesc/ Alteori călugăresc».

În fiecare zi, după prînz, răsturnat într-o caleașcă poleită, trasă de doi cerbi cu coarnele de aur (reproducerea noastră), ieșea la plimbare înconjurat de slujitori cu fustanele, foști pirați în Peloponez, și se ducea să-și bea cafeaua și să tragă din ciubuc la o moșie cu havuz din preajma Capitalei. În războiul ruso-austro-turc din 1787-1791 a fost numit serachier (comandant) al trupelor turcești din Țara Românească. Silit să se retragă la sud de Dunăre, a fost acuzat de trădare de boierii din țară și de dușmanii lui de la Constantinopol. A fost prins și decapitat din ordinul pașei de la Rusciuc.

C. ALBU

flacăra
VARIETĂȚI

punct
ȘI DE LA CAPĂT

PENTRU SEZONUL DE TOAMNĂ

unitățile comerciale pun la dispoziție un bogat sortiment de pardesie pentru femei și bărbați.

Confectionate dintr-o gamă variată de țesături: tergal, covercot, teron, stoffe fantezii, pardesiile pentru femei și bărbați au în acest sezon o linie modernă, în nuanțe plăcute: vișiniu, bleumarin, verde, maro.

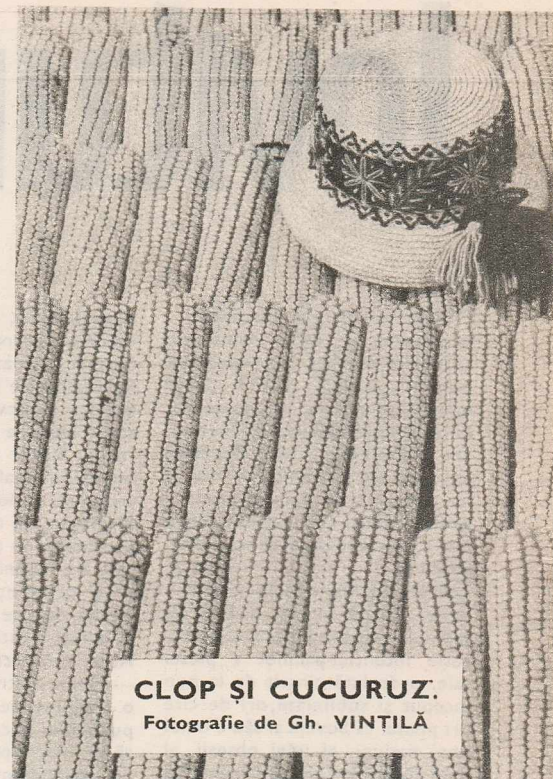
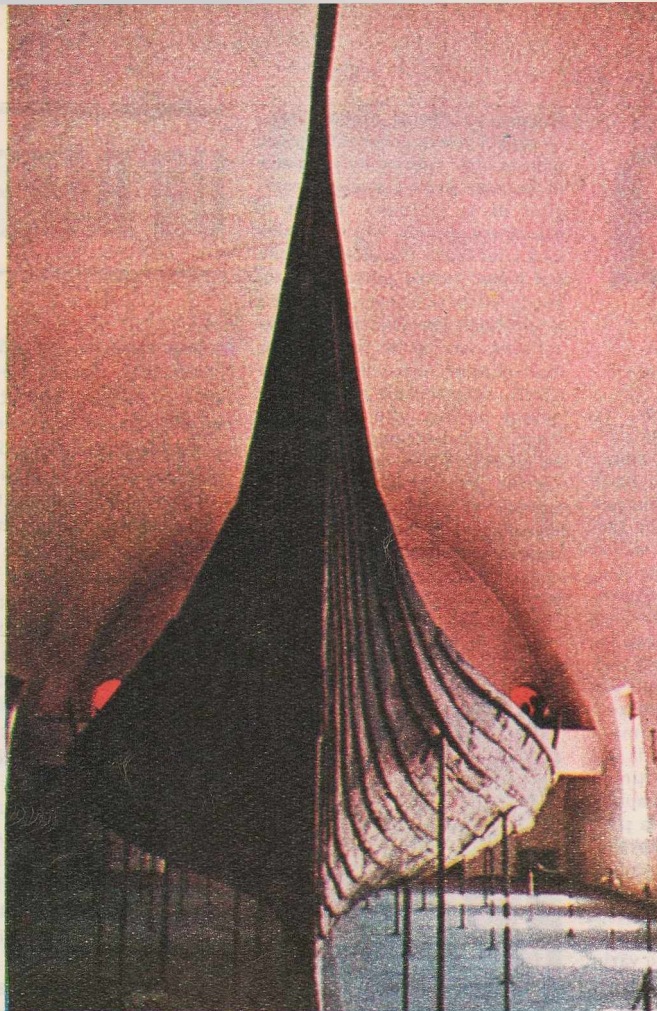

VIZITAȚI NEÎNTÎRZIAT MAGAZINELE DE SPECIALITATE PENTRU A VĂ PROCURA PARDESIUL DORIT.

REÎNVIE VESTUL SĂLBATIC?

Da, dar în proporții modeste! Ediliile localității americane Dodge City au reconstituit un mic cartier care reprezintă o imagine fidelă a orașelor din epoca Vestului sălbatic de acum un secol.

Inițiativa s-a dovedit ingenioasă: numărul turiștilor a crescut considerabil!

CLOP ȘI CUCURUZ.

Fotografie de Gh. VINȚILĂ

● Revista «New Scientist» emite ideea trimerii unei sonde în masa cometei Halley care se va apropia de Pământ în anul 1986. Operația, care este foarte dificilă, va impune lansarea sondei cu o viteză mai mare decât cea obținută până azi, adică de 20 km/sec.

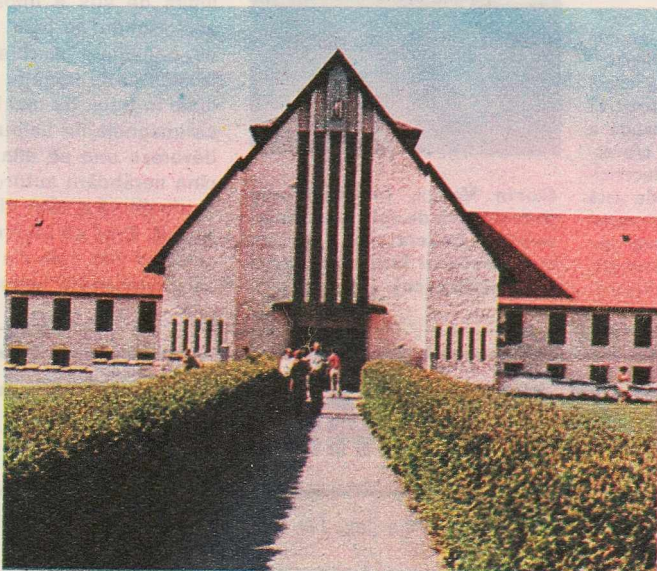
● Un fermier din Australia a reușit să obțină o cantitate dublă de lână de la oile sale de rasă expunându-le după prima tunsoare unor radiații de «lumină rece». Aceasta a făcut ca lina să crească foarte repede pe oi și astfel fermierul să le poată tunde a doua oară.

● Firma Photo Pack Matic a pus în vânzare un aparat de fotografiat încărcat cu o peliculă care poate lua 12 imagini 4x4. Aparatul nu poate fi folosit decât o dată, fiind distrus prin scoaterea peliculei. Confectionat din material plastic și vândut cu un preț relativ mic, noul aparat îi scutește pe amatori de dificila operație de încărcare și totodată de riscul voalării filmului.

● Împotriva celor mai grave hemoragii nazale, doi medici din Pittsburgh preconizează introducerea în nări a unor mici baloane congelatoare care vor scădea temperatura până la -16° -20° . În câteva minute hemoragia încetează.

● La University College din Londra s-a pus la punct o mașină electronică care are capacitatea de a memora figurile; o dată înregistrată imaginea, ea poate fi recunoscută oricând de mașina care o identifică scriindu-i numele. Aparatul are un ochi electronic înzestrat cu o sută de fotocelule conectate cu două mii de circuite de memorizare. În timpul probelor s-a produs doar un singur incident: George Hamilton, unul dintre celebrii Beatles, a fost confundat cu o... femeie.

● Trei profesori de la Universitatea din Kyushu (Japonia) au reușit să sintetizeze un acid aminic numit angiotensină. Se crede că prezența excesivă în sine a acestui acid ar fi cauza principală a hipertensiunii arteriale.

VIKINGI VECHI ȘI NOI

La numai câțiva kilometri de Oslo se află una dintre cele mai originale instituții muzeale din lume: «Muzeul vikingilor» (fotografia din mijloc). Aici sînt conservate în condiții optime prețioase relicve din vremea temerarilor războinici, pricepuți navigatori și întreprinzători comercianți scandinavi de la sfîrșitul primului mileniu al erei noastre, cunoscuți sub numele de vikingi. Printre cele mai valoroase exponate din muzeu se află această drakkar, corabie cu fundul plat dar înaltă și alungită, adaptată pentru navigația în fiorduri (fotografia de sus).

Și o altă imagine norvegiană, de data aceasta semnificativă pentru viața modernă a urmașilor vikingilor. Circulația intensă a ambarcațiilor cu motor din fiordul Oslo a impus construirea unor asemenea stații de benzină plutitoare ca cea înfățișată în fotografia noastră de jos. Pe malul fiordului poate fi admirat unul dintre cele mai nou construite cartiere ale frumoasei capitale norvegiene.

Fotografii de ing. Silviu COMĂNESCU
Hon.E.FIAP

Lovitura

Piesa lui Sergiu Fărcășan — «Lovitura» — este, înainte de toate, un portret. Un vehement portret polemic. S-ar fi putut numi la fel de bine, sau poate mai bine, «Mania lui Benedict Soveja», ori «Pasiunea lui Benedict Soveja», sau «Tehnică — religia lui Benedict Soveja» și cred că autorul însuși ar fi dat un asemenea titlu-manifest dacă nu s-ar fi gândit că — ce să-i faci! — numele unei piese trebuie totuși să cheme lumea la casă. În rest însă Fărcășan nu e dispus să facă nici o concesie intenției-pamflet a piesei sale, o declară cinstit de la bun început și subliniază, ori de câte ori poate, că Soveja al său e omul unei pasiuni, al unei obsesii, al unei furii, fără să-i fie teamă că astfel își sărăcește eroul. Ba dimpotrivă: autorul amplifică voit, hiperbolizând-o, dimensiunea psihologică esențială a eroului, și însăși această dilatare luminează violent intenția metaforică. Monomania lui Soveja, pistonul («cel mai romantic lucru din lume e un piston coaxial»), este, firește, aparentă; credința lui oarbă — calculul matematic — e în fond nevoia de a verifica practic valoarea umană; orgoliul lui — dreptatea tehnică — e de fapt orgoliul dreptății sociale. Soveja simte nevoia să respire, are nevoie de aer în acea atmosferă infestată de aburii linguşelii mieroase, ai demagogiei, ai imposturii în care trăiește. Își cere, lovind cu pumnul în masă, dreptul la o gură de aer proaspăt în numele acestei modeste misiuni umane și tehnice pentru care i se pare că este chemat pe lume și nu îi e nici o clipă teamă că își va zdrobi pumnul și nu-i e nici o clipă frică că-și poate zdrobi și propria carieră. «Decorul ideal — mărturisește autorul — ar fi fost pentru mine un motor... Aș instala obsesia la mijlocul scenei, iar la fiecare monolog al lui Soveja aș pune-o să mîrle, să se infurie...» Firește, regizorul Crin Teodorescu n-a făcut imprudența aceasta antiscenică, dar ideea de mai sus este în mod repetat exprimată în piesă de Soveja, de femeile ce-l iubesc, de nonvalorile umane ce-l înconjură (și exprimată mult mai discret în decorul inteligent conceput de Paul și Maria Bortnovski). «Obsesia» lui Soveja e nobilă și utilă oamenilor — iată ce mi se pare mie miezul de aur al piesei lui Fărcășan. Iată de ce minile lui Soveja, exploziile lui, pledoariile lui pentru dreptatea tehnică — această dreptate care nu are nevoie de «impresarii, de voiajori comerciali», «de voce frumoasă cu care să se cînte la urechea șefilor», iată de ce minile acestea ne cheamă lângă Soveja, de partea lui. Și iată cum pe scenă se conturează, mirînd și infuriindu-se, acest interesant om-motor, voit de autor ca atare, croit ca un simbol zgrunțuros, bărbătesc. Numai că eroul nu ni se înfățișează întotdeauna din acțiune, din situații ci din monoloagele, lungile, minioasele monoloage ale lui Soveja, în care eroul ne comunică tot

timpul nouă, spectatorilor, ce crede el despre sine, despre alții, despre pistoane, despre amor. Spectatorul e liber să socotească aceasta o inovație dramaturgică sau o abatere de la regulile teatrului. Sincer vorbind, în cadrul întregului realizat pe scena Teatrului «C.I. Nottara» această problemă nu are decît o importanță secundară. În acest spectacol Soveja s-a întîlnit cu Dorin Varga și i-a încredințat lui destinul său scenic, ceea ce — să recunoaștem — a fost o întîlnire de zile mari. Acest tînăr actor venit de la Iași — căruia i-a trebuit mai puțin de o stagiune pentru a se impune publicului bucureștean — a știut să se infurie pe scenă cerebral și nu temperamental, convingîndu-ne că Soveja nu e un arțăgos biliar, un om pus veșnic pe hartă și gata să izbucnească oricînd în furii necontrolate (cum l-au văzut unii critici), ci un om mistuit de febra adevărului. Două ore și jumătate Varga stă în scenă într-o permanentă tensiune a nervilor și știe să facă asta cu inteligență! Să recunoaștem că e mare lucru... În jurul lui Soveja — atom încărcat cu electricitate pozitivă — roiesc ca într-o sarabandă a imposturii, a nonvalorii travestite, atomii încărcăți cu electricitate negativă, numai că de astă dată, contrar legilor fizicii, aceștia se resping, nu se atrag. Impostura, lichelismul, demagogia, necinstea — adică Trandafirescu,

Pozmoșanu, Mitroi, Mogoș, Elena — capătă cîteva pregnante fațete scenice, deși autorul nu i-a așezat în aceeași ordine scenică, mergînd de la portretul realist la caricatura groasă. Vigoarea scenică a lui Nucu Păunescu, aplombul comic foarte personal al lui Sandu Sticlaru, finețea insinuantă a lui Mihail Heroveanu, jocul inteligent cotit al lui Ion Siminie, dau măștilor fețe omenești adevărate. Interpretările rolurilor feminine au fost, din păcate (desigur, situîndu-se pe diferite trepte calitative), sub valoarea partenerilor. Dar oare nu datorită și faptului că dramaturgia noastră continuă să fie vitregă cu sexul frumos, amintindu-ne de vremea cînd rolurile de femei puteau fi foarte bine interpretate de actori în travesti?

Sanda FAUR

Dorin Varga, într-unul din momentele de mînie ale inginerului Soveja. În plan secund, actorul Nucu Păunescu (Trandafirescu).

UN „TANGO“ SEMIFANTASTIC

(Urmare din pag. 12)

batică și iraționale. Această dominare a viciului, a lașității (ca într-o moralitate medievală) începe evident prin a corupe mentalitatea clasei care i-a deschis drum, ucigîndu-și profetii. Analogiile sînt clare: supra-intelectualul care din nevoia de a-și crea un ideal ajunge să fetișeze forța oarbă, proces identic cu cel care, ca să dăm un exemplu, îl leagă involuntar pe Nietzsche de ascensiunea fascismului.

Spectacolul lui Penciucescu demonstrează exact asta, cu o densitate și finețe de nuanțe ce deschid amplu aproape toate rezonanțele posibile ale piesei, îmbrățișînd într-o ramificație de trimiteri și asociații o realitate foarte vie și prezentă.

Demențiala îngrămădire de obiecte vechi și dispartate care sufocă scena creează, sub aparențele înșelătoare ale încăperii «realiste» a unei locuințe burgheze căzute în paragină, o adevărată viziune a haosului, ne dă senzația de amețeață, de derută, de nesiguranță, de sfîrșit de coșmar. Și fiindcă

fiecare lucru în parte a fost ales cu deosebită grijă pentru o atmosferă anumită, într-un stil anumit, un rafinement ușor pervers «oriental», o prețiozitate anumită, întregul se încarcă și mai puternic cu emoția descoperirii bogățiilor și frumuseților de mult trecute, ca la Cehov (autoarea acestei scenografii neobișnuite este Adriana Leonescu).

În lumea aceasta de mucegai, de dantele răvășite, de mățasuri sfîșiate, se mișcă personaje-idei, apariții în același timp reale și fantastice. Fiecare actor trăiește și demonstrează în același timp cu maxim adevăr o noțiune: George Constantin — lașitatea monstruoasă, sinistră și comică; Olga Tudorache — inconștiența, frivolitatea, senzualitatea în stare pură, leneșă și îngăduitoare față de tot; Octavian Cotoare — puterea brută, neliniștitoare, calmă, domestică cît și filozofia dementă a propriei sale prostii, prostie liniștită și cu forță de șoc; Vali Cios — decrepitudinea fără speranță, poezia acestei decrepi-

UN BĂRBAT ȘI O FEMEIE

(Urmare din pag. 13)

tru care ne zbatem să-i găsim o definiție. Știe că ne-a dăruit un bun prețios. Cinstit, ne cere îngăduința de a ne arăta acel și acel «tot ce a întîlnit pe drum». Îi stă la inimă. Și acum începe nebunia. Trebuie să-l lăsăm pe Lelouch să alerge frenetic, curat ca nebunu' într-o parte și într-alta cu aparatul după el, să-l proptească indiscret în fața ființelor și a lucrurilor, să se îmbete de tot ce vede și aude, de mare, de apusuri de soare, de ceață, de o plajă pustie, de o femeie în coajă care nu-și poate stăpîni o suviță rebelă, de o roată de cauciuc, de sunetele unei sambe, de zgomotul unei mașini de curse. Să-l lăsăm să folosească zoom-uri peste zoom-uri și filtre colorate, să trateze pelicula în dominante de culoare, să-l lăsăm să-și conducă actorii, adică pe excelenții Jean-Louis Trintignant și Anouk Aimée, pînă la limita de sus a improvizației, acolo unde vorbele plinesc de banalitate cînd sînt luate în sine și de bogăție cînd sînt luate în totul. Să mai îngăduim ca imaginile lui Lelouch să se devoreze una pe alta, din pricina nerăbdării autorului, uluit și amețit că a aflat cinematograful. Cred că uimirea și fericirea lui sînt cele ale copilului care descoperă lumea. Numai

că acesta din urmă nu știe să ne vorbească sau nu mai știn noi să-l pricepem. Așadar, să-lăsăm pe Lelouch să cutreiere și să imprime pe pelicula-vrăjitoare răcoarea ploii și adierea unui vînt. Să ne descoperim fruntea, ca să le simțim mă bine. Nu trebuie să-i luăm în nume de rău lipsa unei estetice constituite. Să-i așteptăm cu încredere întoarcerea din alte aventuri. Astăzi a descoperi cinematograful, poate mîne să va lua la luptă, corp la corp, cu materia și o va sili să se transforme în cinematograf.

FIȘĂ FILMOGRAFICĂ

Claude Lelouch

Claude Lelouch s-a născut la 30 octombrie 1937 la Paris. Avînd în vedere tineretea sa 'putem afirma, fără teama de a exagera, că are un trecut cinematografic impresionant. Nu s-a mai despărțit de aparatul de filmat de la vârsta de 13 ani, cînd a realizat un prim scurt-metraj, «Le mal du siècle», premiat la un festival de amatori. La 18 ani pleacă în S.U.A. de unde se întoarce cu alte două scurt-metraje. Continuă să colinde lumea și să o înregistreze pe peliculă. În 1960 înființează societatea «Les Films 13». În același an realizează primul său film artistic de lung-metraj, «Ceea ce este al omului». Eșecul comercial nu-l descurajează. Lucrează peste 300 de filmele-reclamă pentru a-și strînge banii necesari autofinanțării celorlalte filme: «Dragoste cu condiții» (1962), «Femeia spectacol» (1963), «O fată și niște arme» (1964), distins cu Premiul pentru regie la Festivalul de la Mar del Plata și cu Marele premiu al tînărului cinema de la Hyères, «Marile momente» (1965). În 1966 dobîndește consacrară definitivă cu «Un bărbat și o femeie», incununat cu Marele premiu «Palme d'Or» la Festivalul de la Cannes.

Filmul «A trăi pentru a trăi» (1967, cu Annie Girardot, Yves Montand și Candice Bergen) a fost mai mult decît bine primit în Franța și în lume.

4 = 1
1 = 4

ALMANAHUL

revistei

flacăra

pe **1968**

TIRAJ LIMITAT

COLECȚIE INEDITĂ

REȚINEȚI

DIN TIMP

PARADA VEDETELOR

din cuprinsul celor

4 VOLUME:

I) O plimbare prin Bucureștiul anilor '70... Al optulea continent: Oceanul... Jurnalul lui Ciano... Din «minunile» ciberneticii: gospodina automată, medicul-administrator, aparatul care citește... Operațiunea «Carne pentru plăcintă» — una dintre cele mai faimoase acțiuni de spionaj din cel de-al doilea război mondial... Cum ne vom îmbrăca în '68... Un documentar bogat ilustrat despre pirăți, corsari și legendele lor...

II) Parada vedetelor.

III) 20 de careuri de cuvinte încrucișate... Jocuri de societate, distractive... Mic lexicon al marilor sportivi ai lumii...

IV) 20 de scriitori semnează schițe pe gustul tuturor: Guillaume Apollinaire, Nicolae Velea, Francisc Munteanu, Randal Lemoine, Teodor Mazilu, Pirandello, Marwin Karp, Lucian Zatti, Karyntki Frigyes, Truman Capote, Ilf și Petrov, Evgheni Lipinski, Graham Greene, Ștefan Luca, James Thurber, Ion Băieșu, Maurice Druon, Dino Buzatti, Charles Einstein, Mehmedbașici.

La realizarea grafică si-au adus contribuția: Val Munteanu, Benedict Gănescu, Eugen Taru, Matty, Magda Ardeleanu, Tia Peltz ș.a.

Și... o surpriză. Plicul îl puteți «purta» în noaptea de revelion în chip de mască! Trei variante de măști!

Recunoaștem că e captivant, dar «Almanahul Flacăra» nu se citește la birou. Riscati să fiți întrerupt.

Desen de MATTY

Vreți să știți când s-a născut Sophia Loren și Michèle Mercier?

În ce filme au jucat Kirk Douglas, Julie Christie, Elvis Presley, Claudia Cardinale?

Colecționați fotografiile color ale marilor actori?

**PROCURAȚI-VĂ
ALMANAHUL
REVISTEI „FLACĂRA”
PE 1968**

unde veți găsi fotografiile și «totul» despre: Audrey Hepburn, Brigitte Bardot, Sophia Loren, Julie Christie, Jeanne Moreau, Richard Burton, Sylva Koscińska, Ion Dichisleanu, Stefania Sandrelli, Innokenti Smoktunovski, Elvis Presley, Paul Newman, Iurie Darie, Annkathrin Bürger, Mylène Demongeot, Irina Petrescu, Elizabeth Taylor, Catherine Spaak, Gina Lollobrigida, Jean Gabin, Eva Krzyżewska, Anthony Quinn, Tatiana Samoilova, Annie Girardot, Jean Marais, Marcello Mastroianni, Claudia Cardinale, Catherine Deneuve, Stuart Whitman, Alain Delon, Silvia Popovici, Rosanna Schiaffino, Silviu Stănculescu, Jean-Paul Belmondo, Kirk Douglas, Vittorio Gassman, Mari Töröcsik, Gregory Peck, Robert Hossein, Michèle Mercier, Marga Barbu, Virna Lisi, Jean-Pierre Cassel. Un mare număr de fotografii în culori.

cadran internațional

În cadrul turneului de două săptămâni pe care-l întreprinde în Marea Britanie, Corul de cameră «Madrigal» al Conservatorului din București a dat prima serie de concerte la Cardiff. În timpul șederii în acest oraș, formația corală românească a fost invitată în studioul de televiziune și prezentată în cadrul unei emisiuni speciale (în fotografie).

marginalii

După ieșirea Franței din organizația militară N.A.T.O., între generalul Lemnitzer, comandantul suprem pentru Europa, și generalul Ailleret, șeful statului-major francez, au fost schimbate zeci de scrisori. Unele ziare dezvăluie că tema lor o constituie încercarea comandantului suprem de a găsi o formulă care să asigure totuși integrarea unităților franceze (60 000 oameni) staționate în R.F.G. Până acum 15 proiecte de acord au fost rupte. Nu se știe care va fi rezultatul, dar deocamdată cea mai viabilă formă de legătură între cele două comandamente se dovedește a fi... genul epistolar.

Societatea Dow Chemical Company (S.U.A.), care înregistrează anual vânzări în valoare de un miliard dolari, se teme că profiturile sale vor înregistra scăderi apreciable. Pe întreg teritoriul Statelor Unite se extinde campania pentru boicotarea produselor sale de larg consum, campanie ale cărei efecte au în început să se simtă pe planul încasărilor. Președintele societății s-a plîns în public de această campanie care, spune el, este nedreaptă. Protestul public nu are nici o legătură cu calitatea articolelor sale de larg consum ci cu nemulțumirea față de un produs al societății plasat pe piețe străine, în Asia de sud-est: napalmul. Președintele societății afirmă: «Napalmul nu joacă un rol atât de important în vânzările noastre. El reprezintă doar 0,5 la sută din totalul vânzărilor. Nici nu știm dacă realizăm vreun profit de pe urma lui».

Dar cei ce boicotează produsele lui Dow Chemical știu cât de mari sînt distrugerile și suferințele pe care le provoacă napalmul. Dacă în realitate lucrurile ar sta astfel cum afirmă patronul, și nici măcar profituri nu se realizează, atunci chiar și un minimum de bun-simț comercial ar cere scoaterea acestui articol din producția societății, ca să nu mai vorbim de alte considerente.

Nu trece săptămînă fără ca lordul Chalfont, principalul negociator al intrării Angliei în Piața comună, să nu furnizeze foștilor săi colegi, ziaristilor englezi, subiecte inedite. Nu în legătură cu progresul intrării Angliei în comunitatea vest-europeană. În acest domeniu știrile nu ies din «comun». Este vorba mai ales de rubrica anecdotelor

politice. În ajunul devalorizării lirei sterline, în momentul cînd hotărîrea fusese deja luată de guvernul englez, lordul Chalfont a declarat la Paris reprezentanților presei că «Anglia nu pregătește nici un fel de devalorizare a lirei». Ce bază se mai poate pune în viitor, întreabă ziaristii, pe declarațiile lui Chalfont, mai ales că în zilele ce au urmat el a afirmat că șansele intrării Angliei s-au mărit?

Apărătorii lordului atrag însă atenția că în declarația făcută la Paris în ajunul devalorizării el a adăugat în încheiere o remarcă ce-l absolvă de răspundere. «Dar, nu sînt profet» — a spus Chalfont. De acum înainte ziaristii cheamă să relateze și să interpreteze cuvîntările sale n-au decît să urmărească cu atenție dacă la sfîrșitul lor se precizează într-un fel sau altul că nu este vorba de vreo profeție. Atunci se va ști sigur că lucrurile stau exact pe dos.

Nicolae URECHE

la „linia verde”

«Linia verde» înseamnă frontul din inima orașului. Zădarnic vei căuta tranșee sau fortificații, ca în povestirile despre război. Frontul acesta serpuiește printr-o casă de locuit și magazine cu obloanele trase. La Nicosia locuim pe Ledra Street. Hotelul se afla la citeva sute de metri de «linia verde». Din balcon priveam străduța îngustă și gălăgioasă ce-și pierdea urmele la o bifur-

Soldați ai forțelor O.N.U. patrulînd în timpul recentelor incidente din Cipru.

cație. Lîngă o clădire cu etaj, flutura obosit drapelul albastru cu cunoscuta emblemă a O.N.U. Danezi cu puști pe umeri priveau încîntați cerul de diamant. Saci cu nisip, sîrmă ghimpată, butoaie de metal: «dincolo» nu se putea trece decît grație unui slalom automobilistic. «Dincolo» se află, de fapt, un alt oraș, un alt ritm de viață și o altă atmosferă. Două orașe într-unul singur.

Deseori, «linia verde» este însingurată. Incidente periodice între cele două comunități care alcătuiesc populația de 600 000 oameni a Ciprului reamintesc omenirii de ceea ce se întîmplă pe insula Afroditei. Aceste neînțelegeri și-ar putea găsi o soluție pașnică, potrivit intereselor tuturor locuitorilor insulei, dar imixtiunile altor țări au implicații primejdioase. Bazele militare străine creează o situație încordată și subminează independența Ciprului.

...După părerea agenției «France Presse», evenimentele sîngeroase de la Agios Theodoras care au împins încordarea pînă la vecinătatea războiului sînt legate de numele generalului Grivas care «a dorit să împiedice o eventuală negociere între Makarios și cipriotii turci». Situația de pe insulă a avut ecouri imediate la Ankara și Atena. Criza a atins un punct de maximă gravitate, demonstrat de intensele pregătiri militare. În același timp, într-un ritm puțin obișnuit se desfășoară o intensă activitate diplomatică, o serie de propuneri făcînd obiectul unui dialog greco-turc. Secretarul general al O.N.U., U Thant, a subliniat în apelul său că încordarea va putea fi atenuată dacă părțile implicate vor cădea de acord cu reducerea pe etape, pînă la completa retragere, a forțelor armate neciopriete aflate pe insulă, cu excepția contingentului O.N.U.

Președintele Makarios declara că «problema cipriotă poate fi reglementată pe cale pașnică». Reținerea, spiritul de moderație, realismul celor în cauză pot să împiedice o evoluție nefericită a evenimentelor. Pitoresca insulă din Mediterană nu trebuie să devină un sîngeros cîmp de luptă.

M. RAMURĂ

un creier care trăiește singur...

Pe masa de operație se mai află doar un craniu care, asemenea unei cochilii, protejează și ascunde creierul. Acesta e legat printr-o sumedenie de fire de aparatele de control dar e despărțit complet de trunchi. E tot ce a rămas în viață dintr-o maimuță care se numea Libby, căci acest creier despărțit de corpul său trăiește totuși.

A urmat cea mai dificilă parte a experienței: secționarea celor două carotide și a celor două vene jugulare și conectarea lor la sistemul circulator al unui «donator», o maimuță de cinci ori mai mare. După două minute și o secundă creierul lui Libby nu mai avea nici o legătură cu trunchiul, fiind irigat în continuare de singele donatorului. Cîteva minute aparatele care indicau tensiunea arterială, temperatura și care măsurau undele cerebrale au căzut la punctul mort. Apoi au început să funcționeze normal; creierul trăia în continuare.

Ziarista italiană Oriana Fallaci a asistat la această experiență pe care o descrie în săptămînalul «Le Nouvel Observateur», redînd și un scurt interviu cu profesorul

Robert White de la Cleveland Metropolitan Hospital, savant cu renume și autorul complicatei operații.

În timpul experienței, prof. White răspunde la întrebările Orianei Fallaci. «Dacă creierul gîndește? Desigur. Activitatea electrică a undelor cerebrale ne-o confirmă. Gîndește dar nu poate comunica nimic. Acum doarme fiind sub efectul narcozei; la ce se va gîndi cînd se va trezi nu știu. Poate că se va simți singur, fericit sau nefericit. Nu-și va da seama că nu are trup căci e ca un corp complet paralizat, nu va simți nici dureri pentru că toți nervii au fost tăiați iar creierul nu are senzația de durere. Iată,— exclamă dînsul arătînd craniul — întreaga viață este ascunsă aici, în creier. De ce funcționează așa și de ce moare? Ce se întîmplă cu un creier lezat într-un accident sau care înnebunește?

Sîntem încă la depărtări de ani-lumină de răspuns dar ceea ce știm cu certitudine este că putem afla toate acestea».

Au trecut patru ore și treizeci de minute, toate datele au fost culese. Se face o ultimă experiență: creierul, despărțit de conductele care-l irigau, a fost așezat într-o pungă cu gheață. La o temperatură de -14° a mai trăit o jumătate de oră.

«Limitele dintre știință și literatura științifico-fantastică încep să dispară — spune în continuare prof. White. S-ar putea izola astfel și un creier uman, mai mult chiar, s-ar putea transplanta capul unui om pe trunchiul altui om. Greutățile de ordin tehnic ar putea fi escamotate; mult mai greu ar fi cu cele care țin de etică... Are cineva dreptul să facă o astfel de operație? De altfel obiectul experienței e altul. Azi știința este obligată să definească viața, inteligența; să explice ce este sufletul și unde se află el. În întregul corp sau numai în creier? Ce e viața — inima care bate sau creierul care gîndește?

Va veni ziua în care vom putea transplanta inima, plămînul sau alt organ.

Trebuie să ajungem la definiția: «Moartea înseamnă moartea creierului». Un om a cărui inimă e înlocuită de o inimă artificială nu e mort. Nu e mort nici cînd inima i se oprește în timpul unei operații de cord. E mort, mort cu adevărat, cînd își încetează activitatea acest creier, de neînlocuit.

Azi distingem inteligența, talentul, dar nu putem spune ce le determină. Nimeni nu știe ce factori fac din om un geniu sau un criminal. Sînt atîtea întrebări la care nu putem răspunde decît studiînd propriul nostru creier. Iar sufletul, ei bine, dacă sufletul nu este în creier, adică în gîndire, nu știu unde ar putea fi».

CURRENT POPULATION
of the UNITED STATES
200 000 000

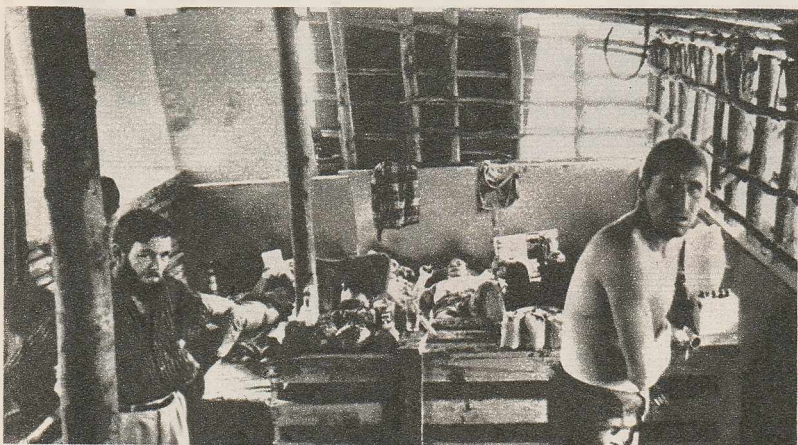
La 20 noiembrie, orele 11,4'15" (ora locală), «ceasul» recensămîntului populației de la Departamentul Comerțului (fotografia de sus) a înregistrat pe cel de-al 200 000 000-lea cetățean al S.U.A. Se consideră că, în realitate, populația Statelor Unite numără peste 205 000 000 oameni, dar computerul înregistrator acționează pe baza unor date medii statistice mai vechi care au stabilit că populația crește cu o unitate la fiecare 14 secunde și jumătate. Dacă au trebuit să treacă 350 de ani pentru ca numărul cetățenilor S.U.A. să atingă cifra de 100 milioane (în 1915), pentru împlinirea celei de-a doua sute au fost necesari numai 52 de ani. Se apreciază că în jurul anului 2000 numărul americanilor va fi de 300 milioane. Dintre cei 200 milioane de azi, în «majoritate» sînt femeile: 102 000 000. 175 de milioane de americani sînt «albi», iar majoritatea restului de 25 milioane o constituie negrii. 31% din totalul populației locuiește în marile centre urbane, iar 34% în suburbiile acestor centre.

LANȚUL SLĂBICIUNILOR

de Silviu BRUCAN

Localitatea daneză Roskilde găzduiește cea de-a doua sesiune a lucrărilor Tribunalului internațional pentru cercetarea crimelor comise de S.U.A. în Vietnam. O serie întreagă de martori, între care și militari americani foști participanți la acest război, au relevat folosirea de către trupele S.U.A. a unor arme ce provoacă mari suferințe populației civile, precum și alte aspecte ce reliefează faptul că în acest război sînt încălcate atît principiile generale ale dreptului internațional cît și convențiile internaționale.

Fotografia, reproducă din revista vest-germană «Stern», înfățișează chipurile, de astă dată jalnice, ale citorva dintre mercenarii ce au acționat în Congo și care în prezent s-au refugiat în Ruanda, unde sînt cantonați într-un lagăr. Comisia Organizației Unității Africane, însărcinată cu examinarea situației acestora, a făcut cunoscut faptul că nu va permite evacuarea mercenarilor din Ruanda dacă țările din care provin nu vor acorda compensații guvernului congolez pentru daunele aduse economiei sale de către acești aventurieri

concurrentă aeriană

N-a trecut decît puțină vreme de cînd în presa vest-europeană era consemnat cu vădită satisfacție «pasul decisiv» pe care l-a făcut proiectul construcției «Airbusului», prin semnarea la Bonn, de către reprezentanții guvernelor interesate — Anglia, Franța și R.F.G. — a protocolului cuprinzînd acordul cu privire la realizarea acestuia, și iată că în aceleași pagini au fost inserate — de astă dată cu iritare — relatări și comentarii pe marginea turneului vest-european al unei misiuni a societății americane «Lockheed» și a prezentării de către aceasta a proiectatului rival al «Airbusului» — «L-1011» (în fotografie). Mai mult chiar, președintele societății «McDonnell-Douglas» a anunțat zilele trecute că respectiva companie are și ea în vedere construirea unui «autobuz aerian»...

Starea de spirit a celor ce și-au pus speranțele în realizarea «Airbusului» este explicabilă. În cei patru ani care au trecut de la lansarea ideii și pînă la semnarea «actului de naștere» al acestui avion destinat curselor mijlocii (între 400 și circa 2 000 km) și capabil să transporte pînă la 300 pasageri, au trebuit învinse o serie întreagă de obiecții ridicate de o parte sau de alta. Și chiar la parafarea înțelegerii dintre cele trei părți (și care prevede ca motorul să fie un «Rolls-Royce B-207» iar fuselajul realizat de firma franceză «Sud-Aviation» — în general cheltuielile fiind

repartizate astfel: 37,50% pentru Anglia, 37,50% pentru Franța și 25% pentru firmele vest-germane) au rămas «unele puncte sumbre», cum se exprima ministrul francez al informațiilor. Unul dintre acestea îl constituie amenințarea unei «torpile» britanice, respectiv intenția lui «British Aircraft Corporation» de a construi așa-numitul «BAC-211» — un avion puțin mai mic decît «Airbusul» și care ar fi destinat, potrivit afirmațiilor conducătorilor amintitei firme, să deservească linii mai puțin frecventate decît acelea cărora le este destinat «Airbusul». Primejdia pe care o văd unele cercuri în acest «BAC-211» constă în faptul că, pe de o parte, el poate «mîncă» din fondurile britanice destinate «Airbusului» și, pe de altă parte, construcția sa s-ar putea modifica, «îngroșîndu-l» pînă la a ajunge de talia acestuia. De asemeni, și din partea vest-germană vin motive de neliniște. «Lufthansa» — una dintre cele trei companii de transporturi aeriene vest-europene cărora le este destinat «autobuzul aerian» (celelalte două fiind «British European Airways» și «Air France») — afirmă că acesta este prea mare: «Să ni se dea un avion de 150 locuri și ne va conveni».

În ciuda acestor factori, acordul pentru «Airbus» a fost semnat (deși nu trebuie uitat că peste un an, la terminarea studiilor preliminare, reprezentanții celor trei guverne urmează să se întrunească pentru confirmarea hotărîrii lor...). «Autobuzul aerian» vest-european are acum de înfruntat un rival făciș — «Lockheed-1011» care, dacă va avea comenzi suficiente pentru a fi pus în fabricație, va putea fi dat în exploatare în 1972 — deci cu un an înaintea «Airbusului». Susținătorii acestuia din urmă afirmă totuși că «Lockheed-1011» nu constituie o primejdie, întrucît revine cu 30% mai scump și în plus nu e rentabil pentru rutele — în general mai scurte — deservite de cele trei companii vest-europene. Ca măsură de siguranță s-a prevăzut însă, în proiectul semnat la Bonn, că cele trei guverne nu vor facilita în nici un fel achiziția de aparate concurențe ale «Airbusului».

Partida «autobuzului aerian» se anunță dificilă.

I. CIOARĂ

Devalorizarea lirei sterline a demonstrat în mod dramatic rolul pe care-l joacă factorul financiar în politică și în afacerile internaționale. Niciodată, de la venirea la putere a laburiștilor, liderul «opozității Majestății Sale», Heath, n-a cerut cu o mai fierbinte indignare demisia guvernului Wilson. Argumentul asupra căruia și-a concentrat focul șeful conservatorilor britanici, anume că Wilson «a negat de 20 de ori în 37 de luni că va devaloriza lira», deși poate face impresie asupra neofitiților în politică, sună mai puțin convingător în urechile oamenilor avertizați care știu că o devalorizare a monedei nu se anunță cu tam-tam în platforme electorale și nu se efectuează decît după cel puțin cîteva dezmințiri oficiale redactate în termeni categorici și fără echivoc. Cifra de 20 ar mai trebui verificată pentru că, dacă este reală, reprezintă într-adevăr o performanță ieșită din comun — cam o dată la două luni; iar o dezmințire, pentru a fi crezută, nu trebuie repetată prea des, lucru pe care conservatorii îl știu mai bine decît laburiștii.

Implicațiile internaționale sînt și mai serioase. Țările din zona lirei sterline au fost nevoite să se alinieze prompt și chiar țări ca Danemarca și Spania au trebuit să adopte devalorizări corespunzătoare. Experți internaționali au apreciat că dacă devalorizarea lirei ar fi depășit procentul de 17 la sută (ea a fost de 14,3%), și guvernul american ar fi fost silit să recurgă la o măsură similară. Într-adevăr, deși dolarul are în spate o economie extrem de puternică, nu este mai puțin adevărat că poziția lui este departe de a constitui o sursă de satisfacții pentru administrația Johnson. Potrivit informațiilor din presa americană, deficitul balanței de plăți a S.U.A. în acest an va depăși din nou 2 miliarde de dolari, ceea ce nu s-a mai întîmplat din 1964; o asemenea perspectivă puțin surzătoare stîrnește îngrijorare la Washington, mai ales că pomparea de fonduri în exterior impusă de războiul din Vietnam și de investițiile de capital a redus rezervele de aur la circa 13 miliarde dolari, ceea ce americanii numesc un record în jos. Cheltuielile colosale ale războiului (peste 2 miliarde jumătate dolari pe lună) s-au soldat în 1966-1967 cu un deficit bugetar de 11 miliarde dolari, iar pentru 1967-1968, deficitul se anunță record: de astă dată în sus, de 30-35 miliarde dolari, prevestește «Herald Tribune», ceea ce se va traduce — potrivit calculelor aceluiași ziar — într-o inflație de 5-6%. Deja în acest an indicele prețurilor a crescut cu peste 3%, fapt despre care «Le Monde» scrie: «Acest fenomen cu totul anormal în Statele Unite neliniștește pe responsabilii americani care se tem ca economia țării lor să nu ducă la situații penibile și ca aceasta să nu aibă consecințe asupra Europei, a cărei convalescență este încă plîpîndă». Ca o măsură de frînare a procesului inflaționist și de evitare a unui deficit bugetar mamut, președintele Johnson a cerut Congresului să legitimizeze încă din august o sporire cu 10% a impozitelor; cererea a fost însoțită de cele mai funeste prevestiri în caz că nu i se va da curs. Au trecut însă patru luni, Congresul intră curînd în vacanță de iarnă și proiectul de lege nici măcar n-a fost luat în discuție.

De fapt, pe comentatorul francez nu-l îngrijorează într-atît neliniștea Washingtonului în privința înrăutățirii economiei

americane cît perspectiva ca ea să nu aibă într-adevăr consecințe negative asupra Europei occidentale. Franța, constată el, nu va înregistra anul acesta decît o creștere economică de 2%, iar în R.F. a Germaniei stagnarea persistă. În aceste condiții, ministrul de finanțe american — continuă «Le Monde» — «are destule motive să se teamă de creșterea prețurilor în Statele Unite să nu omoare din fașă revîrimentul economic mondial care apare la orizont în 1968». Cu alte cuvinte, dacă pentru a frîna inflația guvernul american va strînge robinetul creditelor ridicînd taxa de scont, băncile vest-europene vor fi silit să ia măsuri similare. Rezultatul: reducerea investițiilor pentru impulsivitatea afacerilor. Toate acestea complică și mai mult problema primirii Angliei în Piața comună.

Lațul slăbiciunilor nu se oprește însă la țările capitaliste dezvoltate. Din cauza situației bugetului american, Congresul a tăiat un miliard de dolari din «ajutorul pentru străinătate» destinat țărilor în curs de dezvoltare și a legiferat cel mai redus «ajutor» din ultimii 20 de ani. De altfel, o statistică publicată recent de O.C.D.E. înregistrează o scădere generală a ajutorului economic acordat de puterile occidentale țărilor din lumea a treia. În timp ce, în 1962, fondurile publice destinate acestor țări reprezentau 0,77% din venitul național al S.U.A., în 1966 ele au scăzut la 0,60%; în Anglia, de la 0,64% la 0,60%, iar în Franța de la 1,76% la 0,95%. Ziarul «New York Times» comentează situația printr-un joc de cuvinte pline de un sarcasm amar: Decada dezvoltării a degenerat în Decada dezamăgirii. Și ziarul conchide cu un avertisment: «Atîta timp cît Congresul nu ia mai în serios amenințarea pentru securitatea americană (sic!) reprezentată de decalajul sărăciei dintre lumi, perspectiva sporirii ajutorului pentru dezvoltare rămîne slabă». Dar cum ar putea să ia mai în serios această așa-numită «amenințare» cînd — după cum recunoaște și vechiul ziar new-yorkez — S.U.A. cheltuiesc într-o lună în războiul din Vietnam cam atîta cît cheltuiesc într-un an pentru a duce războiul împotriva sărăciei în întreaga lume a treia.

Adevărul este că factorul financiar exprîmă poate mai sintetic și mai rîspicat decît oricare altul opțiunile și limitele imperialismului contemporan. Chiar și cea mai bogată țară capitalistă — Statele Unite — nu poate să ducă un război costisitor ca cel din Vietnam și totodată să finanțeze programe interne și externe pe care clasa ei conducătoare le socotește de însemnătate vitală. Numai faptul că Statele Unite beneficiază de privilegiul pe care i-l dă sistemul monetar capitalist — Gold Exchange Standard — de a-și acoperi soldul negativ al balanței de plăți în dolari, a permis și permite menținerea poziției dolarului în condițiile unei balanțe deficitare ani de-a rîndul. Dar și sistemul folosirii dolarului în locul aurului, ca monedă de rezervă și etalon mondial, devine mai vulnerabil acum după devalorizarea lirei sterline, care funcționa ca o doua monedă de rezervă pe piața mondială capitalistă.

Devalorizarea lirei sterline a declanșat o serie de reacții în lanț ale căror repercusiuni se vor face simțite multă vreme în politica și economia țărilor occidentale.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

e primăvară în... ianuarie!

cireșe, vișine și căpșuni
culese în mai și iunie
vă sînt oferite proaspete în...
ianuarie!

PRIN CONSERVARE LA FRIG, FRUCTELE ÎSI
PĂSTREAZĂ CULOAREA, GUSTUL ȘI AROMA, PRE-
CUM ȘI CONȚINUTUL RIDICAT ÎN VITAMINE.